

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.**
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Az OMGE. közgyűlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1898. évi rendes közgyűlését november hó 27-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg a Köztelek nagytermében.

A gyűlés tárgysorozatát a „Köztelek” 91. számában közöltük.

Meghívó.

A közgazdasági szakosztály f. hó 17-én, azaz csütörtökön d. u. 4 órakor a Köztelek nagytermében ülést tart.

Tárgyai:

1. Terményszáloghitel.
2. A városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat.
3. Földmivvelésügyi miniszter leirata a földterület mennyiségének hektár szerinti kötelező jelzése tárgyában.

Gróf Zselénski Róbert s. k.,
szakosztályi elnök.

Meghívó

az országos törzskönyvelő bizottságnak f. évi november hó 18-án pénteken délután 4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

Főtárgyak:

1. Új tenyészállatok felvétele.
2. Dr. Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter leirata az állami tenyészetek bejelentése ügyében.
3. A berni szarvasmarhák orsz. törzskönyvének kiadása.

Kostyán Ferenc s. k.,
elnök.

Kedvező kilátások.

A német birodalom kormányának egy küldöttsége érkezett fővárosunkba. Azon határozottan kifejezett célzattal jöttek, hogy az itteni állatforgalmi kérdéseket és állatpiacaink berendezését tanulmányozzák. E célból megfogják tekinteni a kőbányai sertéskiviteli piacot, a budapesti marhavásárteret és közvágóhidat. Tévedés volna azt hinni, hogy egyszerű tanulmányutról van szó. A küldöttség lejövetelének sokkal mélyebbre ható oka és jelentősége van. Ittléte szoros kapcsolatban áll a németországi „fleischnóth”-tal s ennek folyamánként a német határzárlat legközelebb bekövetkezendő megszüntetésével.

Mi is csak voltaképpen az a „fleischnóth”, a mi széles Németországban oly sok és állandó panaszra szolgáltat okot, már jó ideje? Ez, a német kormányának az ottani gazdák unszolására történt olyatén intézkedésének szüleménye, amely a csaknem általános állatbeviteli tilalom következtében állott elő s a husszükség, illetve abnormis husrágásban nyilvánul.

Nem kellett látnoki képesség annak megjövendöléséhez, hogy ez az intézkedés rövid idő alatt kalamitásokat fog előidézni s a husarak aránytalan emelkedése a statusquo helyreállítását fogja parancsolólag követelni. A viszonyok Németországban már oda fejlődtek, hogy ez elől a kényszerűség elől kitérni nem lehet. A husarak körülbelül 20 százalékkal emelkedtek két év alatt s e drágaság a szegényebb néposztályt csaknem teljesen kizárja a hus élvezetétől. Különösen az olcsóbb sertéshus az,

amelynek hiányát nagyon érzik a német birodalom minden részében. A husarak pedig a határzár fentartása esetén még az eddiginél is nagyobb mérvben drágulnának, ami ellen most már a közvélemény határozottan állást foglal s ennek nyomása alatt a kormány kénytelen volt eddigi állásfoglalásának tartóhatatlanságát belátni s módot keresni a zárlat feloldására.

Ez bizonyos formások nélkül — különösen a jelen esetben — nem történhetik. A német kormány velünk szemben követett eljárásának helyességét és jogosságát dokumentálni kénytelen, habár kézenfekvő, hogy a Magyarországra ellen fentartott határzár a legnagyobb mérvben önkényes volt s szerződésileg biztosított jogaink teljesen figyelmen kívül hagyattak.

A német kormány tehát in optima forma meggyőződést kíván szerezni a helyszínen állategészségügyi viszonyainkról, amelyekről különben itteni megbizottai révén a legalaposabban tájékozva van. De hát a forma nem mellőzhető. Erre különben joga is van, mert állategészségügyi egyezményünk értelmében a szerződő két fél kölcsönösen feljogosítja egymást, hogy megbizottak által a másik fél területén a helyszínen értesülést szervezhessenek az állatállomány egészségügyi állapotáról, az állattelepek, vágóhidak, vesztegető intézetek és efélék berendezéséről, valamint az érvényben levő állategészség-rendőrszabályok mikénti végrehajtásáról.

Ezzel a jogával él most Németország, hogy rövid idő múlva a „jogosan” fentartott határzár az okok megszűnésére való hivatkozással feloldhassa.

Mindennemű erőtakarmányok
mint

**finom és goromba buzakorpa,
szárazmoslák, malátacsira, olaj-
pogácsa budapesti gyártmány,
ugyszintén vidéki repcze, napra-
forgó, tökmagpogácsa legjutá-
nyosabban szerezhető be**

Gabonaneműek

a legelőnyösebben

értékesíthetők

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

V., Alkotmány-utca 31.

Az kétségtelen, hogy az 1895-ben fellépett sertésvész komoly okot szolgáltatott bevételünk eltöltésére, de viszont nem lehetett titok a német kormány előtt, hogy a kőbányai kiviteli piac már mintegy másfél év óta vészmentes s így az onnan exportálandó s meghatározott piacokra azonnali levágás céljából szállított állatok Németország állategészségügyét semmiképpen sem veszélyeztethették. Még kevesebb, sőt egyáltalán semmi ok sem volt szarvasmarhakivitelünknek oly nagy fokban való megnehezítésére, amint ez megtörtént.

Bizvást elmondhatjuk, hogy van ugyan állategészségügyi egyezményünk Németországgal, de nincs köszönet benne, mert tág teret enged az önkényeskedésnek, melylyel szemben jogainkat érvényesíteni nem bizonyultunk elég erőseknek. Rajtunk kívül álló kényszerítő körülményeknek kellett bekövetkezniök, melyek egyik legfontosabb kiviteli piacunk megtartását lehetővé tették. Örvidenünk kell e felett, mert a németországi piacokra állatkivitelünk szempontjából feltétlenül szükségünk van.

Legfontosabb piacunk ugyan Ausztria, csak hogy ez a piacunk, hogy földművelésügyi miniszterünk saját szavait idézzük, a lefolyt évtized alatt szarvasmarhakivitelünkre nézve — egyes muló-jelenségektől eltekintve — nem változott, amennyiben jóllehet Magyarország kiviteli képessége ez idő alatt nagy haladást tett, az osztrák piacokon nem tudunk szarvasmarháikkal állandóan nagyobb tért hódítani. Hogy a miniszternek mennyire igaza van, azt igazolja az a tény, hogy amíg 1890-ben szarvasmarhakivitelünk Ausztriába 200 ezer darabra rugott, 1897-ben kivitelünk mindössze 210 ezer darabot tett ki, vagyis jóformán ugyanaz maradt; a közbeeső évek kivitele e mennyiséget soha nem érte el, de több esetben messze alatta maradt.

Ha már most figyelembe vesszük állattenyésztésünk fokozatos fejlődését, azt, hogy Szerbia évenként mintegy 45—50 ezer darab szarvasmarhát küld piacainkra, valamint azt, hogy Ausztria részéről nagyobb fogyasztásra nem számíthatunk, úgy könnyen megérthető, hogy németországi állatkivitelünk állandó és zavartalan fentartását kívánni elég okunk van.

Óhajtandónak kellene azonban tartanunk, hogy állategészségügyi egyezményünk nagyobb tiszteletben tartassék, mint eddig, mert 1892 óta, amikor az megkötött, kivitelünknek állandóan nehézségekkel kellett küzdenie s jelenleg sertés- és juhkivitelünk Németországba teljesen be van tiltva, a szarvasmarhakivitel pedig — minden komoly ok nélkül — csak egyes vágóhidakra van engedélyezve. Különösen sertéskivitelünk tekintetéből nagyon óhajtandó, hogy a határozat megszüntetessék, mert ezidőszert már meglehetősen tekintélyes mennyiségű áruval rendelkezünk s a kőbányai telepen több mint 4000 ki-

vitelre alkalmas hizott sertés áll készen. Ezek értékesítésével teljesen Ausztriára vagyunk utálva s a nagy kínálat következtében az árut valóságosan elveszteszteni vagyunk kénytelenek.

Értesülésünk szerint a német kormány elhatározott szándéka, hogy amennyiben a kiküldött bizottság az itt tapasztaltokról kedvező jelentést tesz — amiben nem lehet semmi kétség — az esetben a magyarországi sertések bevételét tilalmazó zárlatot megszünteti s egyelőre a bevitt Németország egyes nagyobb vágóhidaira fogja engedélyezni.

Mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a jelenlegi nagymérvű hushiány Németországban nem sporadikus jelenség, hanem akut bajjá válnék, ha a külföldi, jelesül Magyarország állatbevitelére nagyobb mérvben korlátozhatnák; — már ebből az okból is, de meg azért is, mert állategészségügyi viszonyaink az utóbbi években tényleg javultak — s a miről a kiküldött bizottságnak módjában lesz meggyőződnie, valószínűnek kell tartanunk, hogy szarvasmarhakivitelünk elé nem fogja Németország az eddig alkalmazni szokott nehézségeket gördíteni. Hogy pedig erre oka se lehessen, a magyar kormány kell, hogy a Németországba irányított állatszállítványokat veterínárius szempontból a legszigorubbán ellenőriztesse.

A magunk részéről tehát kedvező előjelnek tekintjük a küldöttség ittidőzését s reméljük, hogy a jogtalanul fentartott határozat feloldása fogja távozásukat nyomon követni. J. P.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Burgonyatermelési kísérletek.

☞ Mint minden gazdasági növény, úgy a burgonya hozama is, még pedig fokozottabb mértékben — a fajták helyes megválasztásától függ s hogy azt megállapíthassuk, hogy talajunk mely fajtát kedveli legjobban, csakis a gazdaság keretén belül, sohasem a más helyén, más talaj s klimatikus viszonyok között, véghezvitt termelési kísérletekre támaszkodhatunk.

Bizonyára minden szeszgyárral kapcsolatos gazdaságnak megvan a maga kedvelt félesége, mely bizonyos időn át a legjobb eredményt adja.

Nem szabad azonban ezen faj degenerálását beárnyékolni, hanem kísérletek alapján egyéb féleségek hozamát is szemmel kell tartani s újabbakat a gazdaságba importálni.

A vetőgumó de különösen az újabb, nemesebb fajták beszerzése nagyobb mennyiségben tetemes pénzalozatba kerül, miért is a legkevesebb gazda fogja magát arra elhatározni, hogy a kísérleteket mindjárt nagyban vigye véghez.

A kicsinyben végzett termelési kísérleteknél, ha a hozam felől nem is nyerünk egészen tiszta képet, de legalább az egyes féleségek egymáshoz való termésmarányát megállapíthatjuk. A jobb féleségeket pedig — a melyekből a kicsinyben végzett kísérletek után már nagyobb kísérletet is végezhetünk — a gazdaságban tovább termeljük, a silány hozamokat ellenben kiselejtezzük.

Igy a kezelésem alatt álló középkötött

talaju gazdaságban — 1896. előtt főképp a „Reichter-féle Imperátor“, „Oehmichen“, „Junó“, „Saxonia“ termeltetett, melyekből azonban csakis az Imperátor adott jó termést. (Idei kísérletemben az utóbbi három féleséget csakis az összehasonlítás kedvéért vettem fel) 1896-ban tettem először kísérletet „Hannibál“-lal, mely jó beváltott. Ebből a fajtából az elmúlt 1897. évben (a berlini burgonyatermelő állomástól) 10 métermázsát hozattam, ideszállítva körülbelül 11 forintba került métermázsája; a termés kat. holdanként 140 mm. volt, 20% keményítőtartalommal s ezzel az Imperátor hozamát is jóval tulszárnyalta. „Magyar kincset“ a múlt évben termeltem először nagyobb mennyiségben, a termés mennyiségre nézve kielégítő volt, a keményítőtartalom azonban csekély (15⁺/₁₀%) s a burgonya nehezen volt eltartható, az idén kb. 20 holdat ültettem ugyanily eredménnyel, de a sok esőzés következtében nagy része már a földben elrothadt s amint látom, vetőgumót alig lehet belőle eltenni. Idei kísérletemből ezen féleség tévedésből kimaradt.

A kísérlet a zala-lövői külmajorban egészen kis arányban vitetett véghez. A kísérleti föld középkötött trágyázatlan, de jó erőben levő agyagtalaj, mely a művelés alatt álló terület minőségének körülbelül átlagát képezi.

Az ültetés április hó 28-án történt (sörtávolság 22 hüvely, bokortávolság a soron belül 18 hüvely) keresztben s hosszában jelölve a keresztelési pontokon ásó után ültetve.

A kísérleti burgonya, úgy, mint az nagyban is végeztetett, kikelés után megboronáltatott, keresztben s hosszában egy-egyszeri kapálás után feltöltetett.

Az eredmény a következő volt. (Lásd tuloldali táblázatot.)

A „Topas“, „Bónza“ és „Doléga“ vetőgumót 5—5 kgos póstaacsomagban hozattam Dolkowsky termelőtől (Nowawies) Galicziából s miután tárára $\frac{1}{4}$ kg. lement így netto csak $\frac{3}{4}$ kg. maradt meg, mely mennyiség úgy, mint a többi is az egyenlőség kedvért 100 bokorra osztott fel, részben vágás által, részben azáltal, hogy egy bokorra 2 gumó ültetett.

Mint ezen összehasonlító táblázatból kitűnik, az első helyet úgy keményítő, mint gumótermésre nézve a Doléga foglalja el, utána a Pomerania, Topas, Bonza mind a négy féleség a Pomerania kivételével Dolkowsky-féle termelvény, mely az itteni talajt ugylátszik kiválóan kedveli. Nem hagyható figyelmen kívül azon körülmény sem, hogy ezen féleségek a burgonyabetegségnek legjobban ellenállottak. A kísérleti telepen a szedés szept. 15-én történt, mikor is ezek szárai (t. i. a Dolkowsky-féléké) még meglehetősen zöldek voltak.

A koraerő burgonyákkal végzett termelési kísérletek az előző években rossz eredményt szolgáltatottak, miért is azokkal teljesen felhagytam.

Nagybani termelésnél ugyan nem számíthatni oly átlagokra, amilyenek a kísérleti-telepen mutatkoznak, de mint azt fentebb is említém, biztos támpontot szolgáltat arra nézve, hogy mely fajták hálálják meg legjobban a termelést. A nagybani művelésnél ugyanis a vetőgumó oly gondos megválasztása s arányos elosztása — mint az kicsinyben eszközöltetik — ki van zárva.

Áttérve az egyes fajták egyéb sajátságaira — melyek szintén nem hagyhatók figyelmen kívül — megemlítendő, hogy a Junó eltekintve attól, hogy csekély hozam mellett kicsiny keményítőtartalommal bír, a megromlásnak igen ki van téve, nehezen tartható s feldolgozása a gyárban szivós rostjai következtén nehéz, miért is a főzők nem igen kedvelik.

Doléga, Topas s Bonza féleségeket csak az idén importáltam, ezeket annyira még nem ismerem, hogy ítéletet mondhatnék felőlük, de remélem, hogy mind a három fajta jól be fog válni.

helye
term
mely
érten
rang
hog
egy
arán
Ham
tötte
mely
miált
ban
sérle
tós
Máro
előbb
igen
Oehr
mése
évről
gazd
pet v
rult,
ták e
közé
igen
hetős
18—
dozás
tart
ugysz
s Ha
közöt
is a
tizéd
Imper
váltak
csakis
Reich
Angro
gumó
tott.
telepe
jó er
mése
eredn
menny
heim
Folyó szám
1. J
2. B
3. T
4. B
5. P
6. F
7. F
8. G
9. P
10. V
11. P
12.
13. W
14. I
15. k

A pomeránia igen későn érik, a vizenyős helyeken is igen jól megterem s nagy gumótermése által tűnik ki.

Hannibal igen jó szeszgyári burgonya, melylyel a múlt s idejében igen jó termést értem el. Hogy a kísérleti telepen csak a 7-ik rangot foglalja el, annak oka abban keresendő, hogy a vetőgumó — mivel a nagy vetőmagot egy fajta sem hálálja meg jobban, mint ez — aránylag kicsiny volt. Különösen feltűnik a Hannibal óriási szára által. E burgonya a kötöttebb talajon is igen szépen diszlik s a föld mélyebb rétegeiben is igen sok gumót találni, miáltal a talajt lazítja; kavicsos talajon azonban egész minimális termést ad.

A Fortunával most másodszor tettem kísérletet, nagyban még nem termettem, jó tartós fajnak látszik.

Geheimrath Thiel Wilhelm Korn, Prof. Märcker s Oehmichen nálam nem válnak be; előbbi három a rothadásnak nedves időjárásban igen ki van téve s nehezen tartható. A Prof. Oehmichen az előző években még jó középterméseket adott, úgy látszik azonban hozama évről-évre csökken, amit elfajzásának tudok be.

Imperátor, mely mint említém, előbb a gazdaságban termelt fajok között vezérszerepet vitt, a rangsorban ugyan kissé hátraszorult, mindamellett még most is a legjobb fajták egyikének tartom. Silányabb talajon is jó középtermést ad, az idő viszontagságait nem igen érzi meg s a burgonyavésznek is meglehetősen ellentáll. Keményítőtartalma rendszeren 18—20% között mozog s nem igen van ingadozásnak alávetve.

A Reichskanzler igen magas keményítőtartalma által tűnik ki s igen jól tartható: ugyszintén Viktoria Augusta is.

Étkezési ezélokra Imperátor, Pomerania s Hannibal a kísérlet tárgyát képezett fajták között a legjobb.

Feltűnő, hogy az idejében — a midőn is a csimasz a burgonyát vidékünkön megtizedelte — ennek a Magyar Kincs s Imperátor, de általában a fehér husu fajok voltak legjobban kitéve; a vörös fajok között csakis az Oehmichen szenvedett általa, míg Reichskanzler, Pomerania, Hannibal, Viktoria Angrota abszolúte semmit sem.

A kékköoldattal való csávázása a vetőgumónak egészen rossz eredményt szolgáltatott. Ez eljárás Németországban több kísérleti telepen tétetett kísérlet tárgyává, állítólag igen jó eredménnyel. A csávázott burgonya termése ott ugyanis 3—5% keményítővel többet eredményezett.

Áttérve idejéi termelési kísérleteim eredményére, ennek alapján kiséleztetnek: Geheimrath Thiel, Wilh. Korn, Prof. Oehmichen

Junó, Prof. Märcker, amelyekkel tehát többé kísérletet sem teszek, a többiekkel azonban azt a jövő évben is folytatom, illetve az első 3 helyen állókból nagybani termelés céljából vetőgumót is fogok beszerezni s fáradságomat s a kísérletezés költségeit bőven megtérülve tartandom, ha e fajták közül csak egyik is a nagybani termelésnél az eddigi termelt fajtákat eredményében tulszárnyalja.

Végül még t. gazdatársaimnak az ily kísérletek eszközlését, mely — eltekintve a csekély kiadástól ugyan veszélyes s különös gondot igényel — minden esetben meghálálja a fáradságot, csakis ajánlhatom, s kívánatos volna, ha az ekképp szerzett tapasztalataikat e lapok hasábjain a nyilvánosságunk átadnák, mert habár a bizonyos vidéken végzett kísérlet eredménye nem mindenütt s nem minden viszonyok között mérvadó, de mindenesetre némi támpontot szolgáltat gazdatársainknak arra nézve, hogy mely fajták méltatandók leginkább a kísérletezésre; e kísérletek alapján — vagyis a saját gazdaságában végzett termelési kísérletek eredménye alapján — könnyű lesz mindenkinek a saját viszonyainak legjobban megfelelő fajtákat megválasztani. J. W.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Tenyészállatok megválasztása a köztenyésztésben.

Az utóbbi időben mind több és több gondot fordítunk állattenyésztésünkre.

Lótenyésztésünk fellendülését a jó apaállatoknak, az állami méneknek köszönhetjük. Az apaállatokat tehát itt az állam választotta meg s csak ezek közül szemelte ki a község az igényeinek valót. Elégé volt így gondoskodva a megfelelő választásról. A kanczaanyag megválasztására alig fordítottak figyelmet, pedig hogy ennek mily nagy jelentősége van, azt mutatja Mezőhegyes vidékének hírneves népies tenyésztése, a hol a jobb kanczaanyag megválasztása és törzskönyvezése által aránylag rövid idő alatt igen emelkedett a lóállományok minősége és értéke s ma ott szívesen megadnak kiscigák lovaiért 400—500 600 frtot is.

Szarvasmarhatenyésztésünk pangott és sokkal kevesebb figyelemben részesült, mint azt megérdemelte volna. Az elmúlt néhány év alatt azonban rohamos fejlődésnek indult. Néhány évvel előbb 200,000, a múlt évi költségvetésben 400,000, a jövő évben pedig már

600,000 frt vétetett fel apaállatok beszerzésére. A fenti összegből ugyan sertéskanok is szereztek és adatnak ki, azonban jórészt tenyészbírák kiosztására használtatik az fel. Hogy ez eredményeiben mily messzeható, könnyen elgondolható. Azáltal, hogy a tenyésztési felügyelők útján a községek megfelelő bírák és kanokhoz jutnak, úgy szarvasmarha-, mint sertésenyésztésünk gyors fejlődésnek fog indittatni.

A mezőrendőri törvény is fontos intézkedéseket tartalmaz apaállatok megválasztása, illetve megvizsgálására vonatkozólag s ott ahol a járási apaállatvizsgáló-bizottság hivatása szerint jár el, nagyon üdvös működést fejthet ki.

Kétségtől sokkal nagyobb fontossága van a köztenyésztésben az apaállatoknak, mint az anyának s így csak természetes, hogy a figyelem első sorban ezekre irányul. Nagyon helyes, hogy az állam ezekre irányítja első sorban figyelmét, elég dolgot ad neki egyelőre, ha az apaállatokról kellőképpen gondoskodik. Azonban gyorsabb fejlődését állattenyésztésünknek csak úgy várhatjuk, ha az anyaállatok megválasztására is gondot fordítunk.

Ne várjuk ezt is az államtól; igen szép és hálás feladat vár itt a társadalomra. Hiszen bőven elég, ha e téren csak segélyezőleg avatkozik be az állam, meghagyva működési terét a társadalmi tevékenységnek, amint teszi azt jelenleg akkor, amidőn az állatdíjazásokhoz jelentékeny mértékben hozzájárul pénzbeli segélyeivel.

A társadalmi tevékenység azonban éppen nem kielégítő nálunk abban a mértékben, amelyben az ma történik.

Mit csinálunk ma az anyaállatok megválasztása terén? Vajmi keveset; éppen csak hogy a gazdasági egyletek által rendezett állatdíjazásokat megtartjuk, amely alkalommal 5—6 db anyaállat díjat nyer s ezeknek például jobban mondva mintául kellene szolgálnia a többi tenyésztő előtt. Még jó, ha a gazdasági egylet megkívánja a díjazott állatnak néhány éven át a tenyésztésben való megtartását.

Az elmúlt télen a népies gazdasági előadások folyamán több helyen felhívták ugyan a figyelmet az anyaállatok megválasztására is, de hogy ez többnyire eredménytelen, vagy igen kevés eredménnyel jár, gyakorlatból állíthatom.

És ha e téren a németek, a svájciak tevékenységét nézzük, be kell ismernünk, hogy nagyon elmaradunk mögöttük. Ezek nemcsak díjazásaik által, (amely díjazások is több tekintetben eltérők a mieinktől), folynak be az anyaállatok megválasztásába, de különösen tenyésztési egyleteik, az úgynevezett „Heerdebuchgenossenschaft“-jaik működése által.

Nekik ló, szarvasmarha, sertés, sőt baromfiakra is külön ilyen törzskönyvelő egyleteik vannak, s a német gazdasági egylet vándorkiállításain láthatjuk ezen egyletek által elért szép eredményeket.

Ezek az egyletek, a gazd. egyletektől rendszerint teljesen függetlenek, azonban a gazdasági egyletek keletkezésüket elősegítik, működésüket támogatják.

A tenyésztési egyleteknek egyik legfontosabb feladatát az anyaállatok megválasztása azoknak törzskönyvezése és közvetítése képezi.

Nálunk is van ugyan már néhány tenyésztési egylet, mely a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére alakult, működésükről azonban sajnos igen keveset hallani; a gazdasági egyletek rendszerint nem is valami szívesen nézik őket, abban a hitben, hogy működési területük kell részben átengedniök.

1896 végén M.-Óváron én is alakítottam egy szarvasmarhatenyésztési egyletet a bajorok mintájára, de hazai viszonyaink számbavételével.

Az egylet 22 taggal alakult, 2 évi fennállása után tagjainak száma 600-ra emelke-

Burgonyatermelési kísérlet Zala-Lövön 1898. évben.

Folyó szám	A burgonya neve	Ültetve kilogramm	A bokrok száma	A termés kilogrammban	A termés keményítőtartalma	Az ültetett terület □-ölben	Termés átlagmennyisége egy magy. holdra kilogramm	Rangsor gumó termés szerint	Keményítő átlagmennyisége egy magy. holdra kilogramm	Rangsor keményítőtartalom szerint	A termelt mennyiségből elfoitható
1.	Junó	5	100	51	15.7	7.6	8053	8	1264	13	7 1/2 kg.
2.	Dolga	4 3/4	100	100	20.7	7.6	15790	1	3269	1	
3.	Topas	4 3/4	100	90	18.9	7.6	14210	3	2686	3	1 1/2 kg.
4.	Bonza	4 3/4	100	60	21.7	7.6	9474	6	2056	6	
5.	Pomeránia	5	100	98	18.5	7.6	15474	2	2863	3	
6.	Hannibal	5	100	54	22	7.6	8526	7	1876	7	
7.	Fortuna	5	100	86	19	7.6	13580	4	2580	4	
8.	Geheimrath Thiel	5	100	54	19.4	7.6	8526	7	1654	10	
9.	Reichskanzler	5	100	66	23.8	7.6	10421	5	2480	5	
10.	Viktoria Auguszta	5	100	54	21.4	7.6	8526	7	1825	9	
11.	Prof. Märcker	5	100	42	19	7.6	6632	9	1260	14	3 kg.
12.	Oehmichen	5	100	51	19.2	7.6	8053	8	1546	12	
13.	Wilhelm Korn	5	100	51	20.3	7.6	8053	8	1635	11	
14.	Imperator	5	100	60	19.7	7.6	9474	6	1866	8	
15.	csávázva (kékkö oldattal)	5	100	30	20	7.6	4737	10	947	15	

de; ebből alig 30—40 a kabátos ember, a többi parasztagazda.

Nem szólva ez alkalommal az egylet egyéb működéséről, csak az anyaállatok megválasztása terén kifejtett működésünket legyen szabad röviden vázolni.

Működési területünk a simmenthali marha tenyészkörletébe esik, az ehez a fajta-hoz tartozó állatokat kell tehát megválogatnunk.

Az előadásokon kezdtük mi is, ismertetve a simmenthali fajta külemét és előnyeit. Ezek az előadások azonban csak, hogy úgy mondjam szájízelték. Keveset sajátít el belőle a hallgatóság annyira, hogy azt gyakorlatilag is tudná értékesíteni.

Gyakorlativá tudjuk azonban tenni előadásainkat különösen a törzskönyvi felvételeink és községi díjazásaink alkalmával.

Törzskönyvünk egyszerű, könnyen áttekinthető. Minden tag kap egy kis törzskönyvi kivonatot, melyben a törzskönyvbe felvett s a bal szarvon sötétel számozott állatok rövid leírása foglalattik. A törzskönyvi kivonatok egyezik az egylet tenyésztési felügyelőjénél levő egyleti törzskönyv adataival.

A kivonati füzetekbe jegyzik be a tenyésztők a hágatásokat, elléseket stb., szóval tenyésztőkre vonatkozó feljegyzéseik a „kalendárium” helyett ebbe kerülnek s rendszeresen összegyűjtve együtt áttekinthetők.

Az itteni adatok időnkint vagy bejelentetnek, vagy a törzskönyvi kivonatok beszédnek s belőlük az adatok az egyleti főtörzskönyvbe is bejegyeztenek. Így kevés munkával eléggé értékesíthető adatokhoz jutunk.

A törzskönyvezés évenként egyszer, tavaszkor történik minden községben, amely alkalommal a tehének és a már két évet elért üszök elővezettét, bírálat alá vétetnek.

Ez egyik legjobb demonstratív előadási terünk, amely alkalommal, minden egyes állatnál felhívható nemesak a tulajdonos, de a többi jelenlevő tenyésztő figyelme is, hogy ennél vagy amannál az állatnál mi a jó, mi a hibás, mi felel meg a fajtatani követelményeknek, vagy mely tulajdonságai az állatnak ellenkeznek ezzel. Ha az állat a bírálatot kiállja, törzskönyvbe vétetik s törzskönyvi számát rögtön a bal szarvon — reá sűtöm. A bírálatban rajtam, mint egyleti tenyésztési felügyelőn kívül rendszerint a község bírája s néhány értelmesebb gazda vesz részt.

Az egyleti törzskönyvbe vett állatok száma ezidőig meghaladja a hatszázat.

Ugyancsak a törzskönyvi felvételek alkalmával sokan veszik igénybe tanácsomat a tenyésztésre meghagyandó borjuk iránt. Ilyenkor nem egyszer fordul elő, hogy a tenyésztésre szánt borju kiselejtezését s talán egy selejtezőre szántnak meghagyását ajánlom megfélelő magyarázatok kíséretében.

Habár a törzskönyvi felvételeknél ma még szigorubb igényeket nem támaszthatunk, mégis sok községünk van, hol alig akad még e szerényebb igényeknek is 5—6 darab megfelelő állat.

Ezekre a helyeken legelső feladatunk, hogy jó bikáról gondoskodjunk, a mit rendszerint sikerül is elérnünk 20—30% árkedvezményt adva a községnek, hogy azonban a tehének megválasztásáról is gondoskodjunk némileg, az ilyen elhanyagoltabb viszonyok között községi díjazást tartunk.

Ezekre a díjazásokra, melyeket rendszerint vasárnap délutánonként tartok, csakis a helybeliek állatai vezethetők elő. Ismét jó alkalmam nyílik itt a demonstratív magyarázatokra. Ezután azokból a helybeli gazdákból, kik egyletünknek tagjai, összeállok a bírálbizottságot. Ezek a hallottak alapján rendszerint segédkeznek ugyan az állatok javát kiválasztani, de a díjak odaitélésénél már ők részt venni nem akarnak, kikerülni óhajtván a gyűlölködést. A díjakat aztán rendszerint a velem együtt kiszálló elnökkel vagy állatorvossal egyetértőleg osztjuk ki. Kisdíjak ezek: 15,

10 és 5 koronából állanak egy-egy községben. Ha több jó, törzskönyvezésre alkalmas állatot is találunk, azoknak mint 4-ik, 5-ik díjat csak elismerő oklevelet (ugynevezett *kis oklevelünk*) adunk, aminőt egyébiránt a pénzdíjat nyerők is kapnak. A díjazásra nem tagok is elővezethetők állataikat, de ha díjat nyernek, az egyletbe lépni tartoznak.

Ezekre a helyeken csakis a díjat nyert állatok vétetnek törzskönyvbe, s a tulajdonos köteles ezt az állatját a díj visszaadásának kötelezettsége mellett legalább is két évig tenyésztetében megtartani.

A községi díjazáson díjat nyert a következő községi díjazásnál újabb díjat már nem nyerhet, részt vehet azonban a *fődíjazásnál*, aminőt f. évi szeptember 20-án tartottunk legelőször M.-Óváron.

Községi díjazásaink a gazdák csak sajáttenyésztésü, vagy legalább is egy év óta birtokukban levő tehennel és üszökkel vehetnek részt.

Egy-egy díjazásra elővezetnek 400—800 lélekszámmal bíró községeinkben 20—60 drb állatot.

Továbbá alkalmat találunk tenyészállataink megválasztására fődíjazásunkon. Ez már a gazdasági egyletek által tartott díjazásokkal egyező (talán csak abban tér el sok gazdasági egyletétől, hogy pointírozás alapján történik) s díjaink is nagyobbak, 20—80 koronások. Az idei fődíjazásnál 960 korona került kiosztásra.

Ha a fődíjazásra felhajtott állatok számát tekintem, ugy ezt a díjazást nagyon sikerületlennek kell tartanom, amennyiben csak 55 db állatot vezetett elő 23 kiállító. Oka ennek egyrészt az, hogy nálunk az érdeklődés még csekély, a nálunk, sajnos, eddig ismeretlen díjazásra sokan nem mertek előállni, másrészt azonban hozzájárult az is, hogy két hónap óta Óvártól távol, másfelé lévén elfoglalva, tenyésztőimmel nem érintkezhettem s így az ilyen alkalmaknál különösen még ösmeretlen helyen mulhatlanul szükséges nógatása a gazdáknak, elmaradt.

Annál sikerültebb volt azonban kiállításunk minőség dolgában, mi nemesak engem, de az egész bírálo-bizottságot meglepte. Merem állítani, hogy a felhajtott anyag nemesak a mi elmaradt viszonyaink között, de az ország bármely fejlettebb viszonyú vidékén is megállta volna helyét és nem kis dolgot adott a díjak odaitélésénél.

Örömmel láttam, hogy az elővezetett tehének és idősebb bikák mindenike törzskönyvezett állat volt; könyvezéseinknél, mint említettem, még szerényebb igényeket támasztunk, felveszünk pinzgau jellegű, vagy egyéb keresztezésű állatot is jó test és pirostarka színeződés mellett. Mégis az elővezetett állatok mindenike egész simmenthali jelleggel jött be. Demonstratív előadásaim eredményességét leginkább ebben látom, a kiállítók tudták már, hogy milyen anyag az előállítható.

Az utóbbi években volt alkalman Vas-és Sopronmegye néhány állatdíjazásán részt vehetni. Elismerem, hogy több és az egyedekben szebb állatot láttam nálunk, de az egész elővezetett anyag határozottan egyöntetűbb volt nálunk.

A vas megyei, különösen pedig a sopronmegyei állatok között igen sok pinzgau jellegű állatot látunk még a díjazásoknál; nálunk az 55 db között nem volt ilyen egyetlen egy sem. És éppen Sopronmegye sokáig nem fog még tenyésztetében teljes egyöntetűsége jutni. Kimondja ugyan megyei szabályrendeletük, hogy köztenyésztésre csakis simmenthali jellegű bikák adhatók ki, de ez papiroson marad igen sok esetben. A gazd. egylet által a bikanevelőtelepekről kiadott bikák között is ott látjuk a pinzgau jellegűeket, sőt díjazásaiknál, mint az az idei különben igen sikerült állatdíjazásnál is történt, ugy az I-ső mint a II-ik díj a pinzgau jellegű községi bikának adatot ki.

Az ilyen hibásan kiadott díj igen sokat árthat, gondolkodóba ejti és zavarja a tenyésztőket. Épp az ilyen jelentékenyebb díjak odaítélésénél mulhatatlanul szükségesnek tartom a legmesszebb menő következtetéseket, csak ez biztosíthatja állatállományunk gyorsabb egyöntetűvé változását.

A tenyésztési, illetve törzskönyvelő egyletekről még csak annyit kívánnék megjegyezni, hogy azok éppenséggel nem támaszthatnak a gazd. egyletnek versenytársat. Hiszen egy gazd. egyletnek annyi és oly sok szép más feladata van; sőt feladatuk közt látom, hogy ilyen szövetkezeteket alakítsanak és azokat támogassák. Hálásan emlékezem meg a Mosonmegyei gazd. egyletre e helyen is, a mely a mi egyletünket már keletkezése alkalmával támogatta s azóta is jelentékeny anyagi támogatásban részesíti.

A törzskönyvelő egyletek alakítása azonban főleg az állattenyésztési felügyelőknek képezhetné egyik igen szép feladatát. És örömmel említem fel, hogy a földmivelésügyi miniszterium már egyleti működésünk második évében 2 állattenyésztési felügyelőt küld ki hozzánk, hogy egyletünket tanulmányozzák s ahhoz hasonlókat létesítsenek.

Tartsuk meg az anyaállatok megválasztásának szép feladatát társadalmi, egyleti működésnek s csak ajánlhatom, hogy ily egyletek minél nagyobb számban alakíttassanak.

Ujhelyi Imre.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Göndör-féle répvágó-gép.

Legújban egy oly répvágó-gép nyert szabadalmat, mely egyszerű, az eddig használt répvágóktól egészen eltérő szerkezete és nagy munkaképessége által tűnik ki.

Mielőtt a munka minőségét és mennyiségét méltatnám, álljon itt demonstrálásképpen a 149—154-ik számú ábrákon látható szerkezeti rajz. Ezen ujonnan feltalált répvágó-gép áll egy *A* kereten, *h* csavarokkal rögzített, vas vagy aczél *B* hengerből, melynek felületén csavarmentesen elrendezett, ujjbenyomáshoz hasonló *b* mélyedések vannak s a befelé álló *e* rész elei élesek. Továbbá áll, egy a *B* henger tengelyében forgathatóan ágyazott, *C* szállító-csavarból, mely a *D* garattól *G* forgattyu irányában szélesedő *d* testű kup, el látva csavarmentes és pedig *c* két a kup teljes hosszában végig futó *s* *c*, két a kup második harmadától kezdődő, tehát összesen négy lapátbordával.

A gép részeiként tekintendő, — az említettek kivül — a *D* garat alatt, hosszan fekvő *f* kés és a *B* henger forgattyu felőli végén megerősített (6 drb) *g* kis kések; továbbá az *F* lendkerék s az *E* répaszeletgyűjtő tölcser.

A munka menete következő: A kézierő vagy közlőmű által a *G* forgattyu, illetve szíjtárcsa körmozgásba hozatván, egyidőben forog a vele egy tengelyen megerősített *C* szállító-csavar is, elősegítve az *F* lendkerék által. A *D* garaton beadott répat (burgonyát vagy tököt) elkappa a *C* szállítócsavar *c* lapátja s az *f* kés éle felé fordítja, mely a répából annyit metsz le, mennyi a *C* szállítócsavar és *B* henger közt levő űrben megszorulás nélkül elfér. S míg a fölőleges rész a garat dob alakja fojtán ismét visszaesik az *f* kés elé, addig a lemetszett rész a *C* szállítócsavar *c* lapátjai által az *a* nyíl irányában tovább vitetik; s minthogy a szélesedő kup és a henger közti tér fokozatosan szűkül a répa a *B* metsző henger falához szoríttatik, melyből a *b* mélyedések által képezett éles *e* metsző élek, vékony körszelet keresztmetszetű szalagokat vágnak.

E
metsző
a heng
állított
alá hu
azon n
henger
a c la
másk
felmar
hez er
lehulla
zott g
többi r
kerül.

E
E
— növ
sző éle
teknek
kell se
vékony
a kopá
már az
nem vé
tásnál
a 2 ré
állítás
mely e
M
nak is
nekem
a kise
henger
forgatty
szerint
kint 17

Gö
nagysá
tok egy
tok szá
eredmén
hanem e
Egy
szerü r

*) E
gépnel nag
ezirányban
donképpen

E répaszalagok *b* mélyedéseken a *B* metszőhenger külső felületére jutnak s onnan a hengert körülvevő s ferde lapokból összeállított *E* tölcser által vezetve az *A* állvány alá hullanak, hol azok összegyűjtetnek. A répa azon része, mely az egyik sor *e* metszőéltől a hengerben visszamarad, ismét továbbvitetik s a *c* lapátbordák szaporodása által szoritva, másik *e* metszőél elé kerül s a netán még felmaradó csekély rész, a szállítócsavar végéhez érve, a mintegy 1 mm. nyíláson mielőtt lehullana, a *B* henger nyitott végén alkalmazott *g* kések által kellően megaprittatik s a többi répaszalaggal együtt az *A* állvány alá kerül.

Ennyiből áll a répavágó szerkezete. Előnyét — más répavágókkal szemben — növeli azon körülmény, hogy a répát metsző élek, rögzítve a hengerben lévén, baleseteknek eleje van véve; a metszőéleket nem kell sem élezni, sem állítani, mivel a henger vékony aczélemezéből van s így a metszőélek a kopás folytán önmaguktól éleződnek s ha már annyira elkoptak, hogy megfelelő munkát nem végezhetnek — épp úgy, mint a tisztításnál — a *h* csavarok megszabáditása után, a 2 részből álló henger eltávolíttatik s további állítás nélkül, egy másik hengerrel pótolatik, mely e czélra mint külön részlet készül.

Munkaképességét volt alkalmam magamnak is kipróbálni, azon gép, mely e czélra nekem átadott, kézi hajtásra berendezve, a kisebb méretűek közül való volt; a henger átmérője 20 cm., hossza 60 cm. s a forgattyu perczenkénti 60—80 fordulata száma szerint perczenkint 29—38 kilogramm, óránkint 1740—2280 kilogramm répát vágott le.*

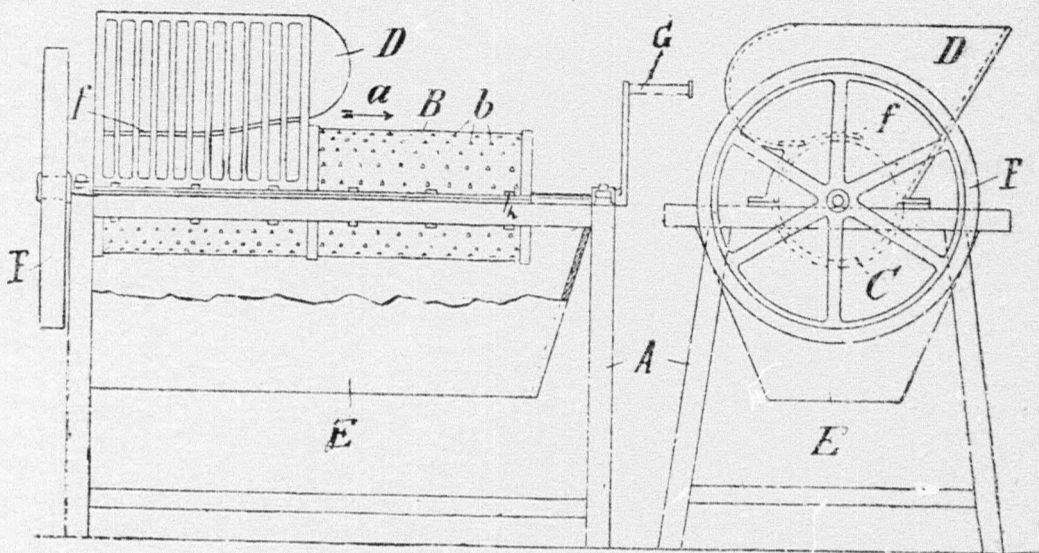
könnyebben megérthető, ha elképzeljük, hogy ezen gépnél mily feltűnő nagy a répát vágó felület s a répát szállító erő, az eddigi rendszerű répavágókhoz képest.

A munka minősége pedig csak tetézi e gép előnyét, mert arra kifogás — a gazda szempontjából — aligha tehető s nem hiába gyakorlati-ember találmánya, de látszik is rajta, milyen ügyesen sikerült ezen géppel az eddigi szerkezetek gyakorlati hibáit kiküszöbölni. Mert míg más gépeknél a répa a garatban ugrál s a kések hol fognak, hol nem, addig ennél — ha van a garatban répa — ezt a szállítócsavar kényszerrel viszi a metszőélek

Midőn ezekben e praktikus és nagy munkaképességű honi találmányt voltam bátor bemutatni s e honi gyártmányra a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét — saját jó érdekében — felhívni, csak annyit akarok még megjegyezni, hogy ezt távol saját érdekemtől, egyedül a magyar eszme terjesztése és méltányos jutalmaztatásáért tettem.

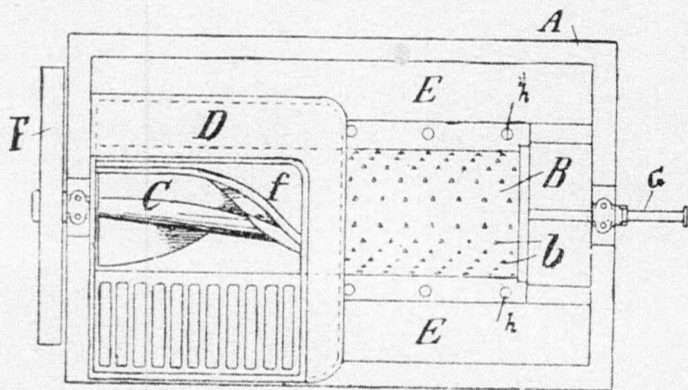
Megrendelést teljesít és bővebb felvilágosítást ad, maga a feltaláló: Göndör János uradalmi gépész Szent-Mihályfa, u. p. Szigetvár, Somogy megye.

Mandeville Frigyes.

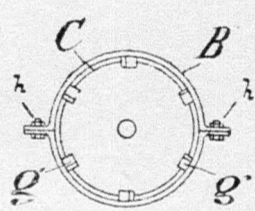

149. ábra. A répavágó oldalnézete.

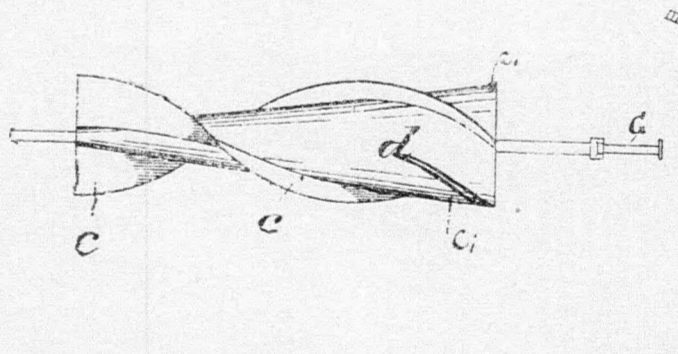
150. ábra. A 149. ábra baloldali nézete.

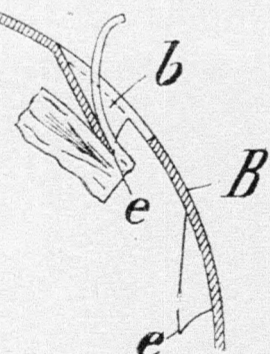
151. ábra. A répavágó fölülnézete.

152. ábra. A hengervég keresztmetszete.

153. ábra. A szállítócsavar és részei.

154. ábra. A répametsző-élek működésben.

Gözerőre való berendezésnél, a henger nagysága kétszer nagyobb, az egyes fordulatok egyenletesebbek s a perczenkénti fordulatok száma 100—120 közt váltakozva, a munkaeredmény nemcsak kétszeres, illetve négyszeres, hanem ennél jóval több.

Egy ily gép képes 3—4 eddigi rendszerű répavágógépet is pótolni, mi annál

* E különös nagy munkabírás, kézzel hajtott gépnél nagyon meglepő s mindenesetre kívánatos lenne ezirányban pontos kísérletet tenni, mily nagy a tulajdonképpeni munkabírás? *Rovatvezető.*

elő, melyek a legkisebb darabig egyforma nagyságra vágják s így munkaerőt és időt nem pazarolnak. A répaszeletek vékony szalagokban hullván alá, nemcsak töreklél és szecskával való keverésre, hanem tisztán etetésre juhoknak és sajtolásra, vagy más feldolgozásra gyáraknak is alkalmas, sőt egész kicsiny szerkezetnél czélszerű alkalmazást talál a háztartásban is. További előnye e gépnek, hogy a répalevet nem sajtolja ki, mint az a répaszózó gépeknél történik; s hogy egyformán vágható vele répa, burgonya és tök, utóbbi akár magvas, akár kemény héjú, minden előzetes felapritás nélkül.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

408. kérdés. Csatolva küldök egy ocsumintát, melyből nagyobb mennyiség áll rendelkezésemre. Kérem velem tudatni, hogy a küldött minta megdarálva nem-e volna hizó ökrök által értékesíthető?

Továbbá 6 drb mustra ökröt szeretnék f. hó 15-én bekötni, különböző koruak, nem nagyon lezsarolva, türhető jó husban. A hizalásra rendelkezésre áll jó minőségű hereszéna (vörös), nem nagyon jó rétszéna, de ezt szeretném fel nem használni e czélra, igen jó árpaszalma herével kevert, zabosbüköny, buza- és árpapolyva, takarmányrépa és körülbelül 10—15 mm. konkoly, melyben meglehetősen sok törött buzaszem is van és a beküldött ocso darálva, a konkolyt is daráltatom, tovább, ha felsorolt takarmányokból helyes táparányt nem lehetne kihozni, akkor tengeri is állana rendelkezésemre, ámbár e vidéken ezt piacon is igen jól lehet értékesíteni.

A hizalás eltarthatna 6 hóig is. Tehát kérem, ha valami nagy nehézségbe nem ütköznék, a felsorolt takarmánynevekből mily keverék volna összeállítható 1000 kg. élőszulyra, hogy a piacon vett takarmány lehetőleg elkerülhető legyen. *W. J.*

409. kérdés. Bérleti szerződésünk a termesztett czukorrépa eladását tiltja. Alkalmazható-e ezen tilalom esetleg a czikoriára is, ennek termesztése egyáltalán említve nincsen. Megjegyzendő, hogy meglehetősen nagy mennyiségben termesztett burgonya állandóan el lesz árusítva. Óhajtanánk czikoriát is termelni eladásra; van-e joga birtoktulajdonosnak a czikoria eladását tiltani?

410. kérdés. Össze lehet-e egyeztetni a burgonyamoslék etetését a takarmányrépával? Ugyanis, uradalmunk szomszéd gazdaságában e hóban egy gazd. burgonyát feldolgozó szeszgyár indult meg, melynek moslékja nem lesz mind felhasználva a hizaláshoz, s a felesleges moslékot, mely naponként mintegy 20 hektoliternyi tesz ki, szeretném a tehenészet-

ben takarmányozásra felhasználni és pedig, ha lehet, takarmányrépával vegyesen. Van hozzá elegendő, jó rétiszéna, zabosbüköny és muhartakarmányom, továbbá elegendő zab és árpátörök, tavaszi szalma, abraktakarmányul finom buza, korpá, repcepegácsa.

Méltóztassék velem közölni, hogy 1000 kgr. élősulyra mennyi burgonyamoslékot számíthatok és mennyi répát, s mi módon adagoljam?

Talán úgy kellene berendezni a takarmányozást, hogy a moslékot szecsakázott takarmánnyal keverni, külön egy etetésre s külön a répás takarmánykeveréket másik etetésre. Vagy a répát moslékkal s a többi szecsakázott takarmányokkal keverve együttesen adagoljam reggeli és esteli etetésre?

Megjegyzem, hogy a burgonyakészlet mintegy 4 óra lesz elégséges, azután gabonából fogja a szeszgyár a szeszt előállítani.

D. Ö.

411. kérdés. Németország mely vidékén gazdálkodnak legintenzívebben és vajon túlhaladják-e sokserűségében Morva-, Csehország gazdasági rendszerét.

Simony.

S. J.

Feleletek.

Luczernás őszi boronáltatása. (Felelet a 407. sz. kérdésre.) A luczernás ápolásánál egyik legfőbb és elmaradhatlan (ámbar nagyon sokszor elmarad) kellék a boronálás, amelyet rendszerint tavasszal a föld kellő megszikkadása után szoktak eszközölni. De csapadékdús tavaszi időjárásnál sokszor megtörténik, hogy a legjobb szándék és akarat mellett is nem lehet boronálni, mert különösen agyagföldnél, lágyan nem lehet fogasolni s várva a szikkadást, kap az ember egy hetes esőt kap, hozzá még az idő is ha kissé felmelegszik, a luczerna gyönyörűen kezd hajtani s mikorra boronálni lehetne, kárt tesz a borona benne. Így tehát erre tavasszal nagyon kell vigyázni s lesni az alkalmat és éppen itt a bökkenő s az ok, a miért sokszor elmarad a boronálás, mert éppen ebben az időben van a tavaszi vetés, melyet minden gazda (jogosan) rohamosan szeret végezni és oly munkahalmaz gyűlik össze, hogy sokszor bizony az egyik dolog a másik rovására történik.

Eltekintve ettől, a boronálás őszzel is eszközölhető s szerintem nemcsak meg lehet tenni, de alkalmas időjárással nagyon czél-szerű dolog. Én ha tavasszal van idő reá, a luczernást kétsoroson is meg szoktam fogasolni, hosszában és keresztben. Most 2 éve megkísérlettem őszzel a fogasolást, ugyszinte a múlt évben az új luczernát is megfogasoltam, s mondhatom, hogy bevált, különösen tavaly, mikor a luczernások tömve voltak egérlükkel. Az új luczerna nagyon hálás volt érte s ezután is amikor tehetem, mindig meg fogom őszzel boronáltatni; még ha egyéb nem volna is mellette, csak az, hogy a munkaelosztás tökéletesebb, mert mint fentebb említém, megeshetik, hogy tavasszal elmarad valami okból a boronálás, még sem oly nagy hiba, mert már őszzel egy soron meg lett fogasolva. Én részemről legjobban ajánlom őszzel egyik sorral s tavasszal másik soron az őszzel lehetőleg keresztben (így tökéletesebb a munka) megfogasolni. Itt felesleges a fogasolás előnyeiről bővebben beszélni, hisz tudja azt minden gazda; csak még az őszi fogasolásnál megemlítendőnek tartom, hogy a téli nedvesség jobban képes behatolni s a nyáron át összevissza taposott luczernás bizony hálás a felporhanyításért.

Both László.

Mustraökrök hizlalása konkolyal és ocsuval. (Felelet a 408. sz. kérdésre.) A felsorolt takarmányművekből készítettünk ugyan összeállításokat, minthogy azonban a küldött ocsunak pontos tápanyagtartalmát mi nem ismerjük, számításainkban a magyar-óvári kísér-

leti állomáson eszközölt s a hazai trieur-hulladék és ocsura vonatkozó vegyvizsgálati adatokat használtuk fel. A küldött ocsu a budapesti magvizsgáló állomáshoz tétetett át. Mint-hogy meglehetősen sok konkolyt tartalmaz, nagyobb mennyiséget belőle egyszerre feleletetni nem tanácsos.

A takarmánykeverék 1000 kg. élősulyra s naponta a következőképpen állítandó össze:

I. időszak: takarmányrépa 60 kg., lóhereszéna 12 kg., árpaszalma 2 kg., buzapolyva 2 kg., zabosbükönyszéna 5 kg., konkolydara 1 kg., ocsu 2 kg. Tartalmaz ezen összeállítás 27'025 száraz anyagot, 2'495 fehérjét, 15'703 szénhidrátot és 0'412 zsirt 1:6'6 táparány mellett.

II. időszak: takarmányrépa 50 kg., lóhereszéna 10 kg., zabosbükönyszéna 5 kg., buzapolyva 1 kg., konkolydara 2 kg., ocsu 6 kg. Ezen takarmányösszeállításban közép-számítással 26'461 szárazanyag, 3'039 fehérje, 16'041 szénhidrát és 0'543 zsirt foglaltatik Táparány 1:5'7.

III. időszak: takarmányrépa 50 kg., lóhereszéna 10 kg., zabosbükönyszéna 7¹/₂ kg., konkolydara 1 kg., buzapolyva 1 kg., ocsu 4 kg. Tartalmaz ezen takarmányösszeállítás 25'857 száraz anyagot 2'728 fehérjét, 15'005 szénhidrátot és 0'490 zsirt 1:5'9 táparány mellett.

Termelési tilalom bérszerződésben. (Felelet a 409. sz. kérdésre.) A felvetett kérdésre megbízható válasz csak úgy adható, ha a cukorrépa eladását tiltó pont szövege ismeretes. Ha ebben csak a cukorrépa eladása tiltatik, anélkül, hogy pl. hasonló növényekre is hivatkozás történik s egyáltalában a bérleten termelhető növények s azok értékesítésére nézve más kikötés nincs, mint az, hogy cukorrépa eladni tilos, akkor bátran termelhet cikóriát eladásra, annál is inkább, mivel a cikória termelése csak akkor jövedelmező, ha megfelelő átlagtermések elérhetők, ez pedig feltételezi, hogy a talaj a kellő trágyázásban részesíttessék, mely esetben a cikória termelése sem fog a talajra zsarolólag hatni, sőt mint a cukorrépa okszerű termelése, az utána következő növények terméshozását fogja eredményezni. Ha egyébként a bérbirtok a cukorrépa termelésére alkalmas, czél-szerű lenne a birtokost arra indítani, hogy a haszonbéri szerződést oly értelemben módosítsa, mint ezt a „Köztelek” f. évi 86. számában az 1556. lapon kifejtettük, miáltal a bérlő gazdálkodási szabadságát bénító korlátozások eslenének s mindazáltal a szántóföld termőerejének fentartása teljesen biztosítható.

Hensch Árpád.

Takarmányösszeállítás fejőstehének számára. (Felelet a 410. sz. kérdésre.) A jelzett takarmányok az alábbi összeállítás szerint etethetők 1000 kg. élősulyra és naponta:

	száraz- anyag	fehérje	szén- hidrát	zsir	arány
Alaptakarmány	24'0	2'5	12'5	0'40	1:5'4
Burgonyamoslék					
60 kg.	3'520	0'600	2'100	0'060	
Takarmányrépa					
20 kg.	2'400	0'200	2'000	0'020	
Zabosbüköny					
5 kg.	4'165	0'360	1'750	0'060	
Réti széna kö-					
zépítő 5 kg.	4'315	0'270	2'050	0'050	
Mohar 5 kg.	4'380	0'220	2'050	0'050	
Zabtrök 2 kg.	1'720	0'030	0'730	0'018	
Finom buza-					
korpá 3 kg.	2'610	0'350	1'330	0'090	
Repcepegácsa					
2 kg.	1'770	0'500	0'470	0'150	
	24'780	2'530	12'480	0'498	1:5'3

A feleletésnél a moslék külön is adagolható olyformán, hogy a moslékot összekeverjük a zabtrökkel s a széna szálalabb durvább részével, mely előzőleg felszeccskázandó. Ezt adjuk elsőben a tehének elé s csak az-

után adjuk a száraz keveréket, amely tehát a répából, korpából, repcepegácsából és egy kevés szénaszeccskából fog állani. A szénából 8-9 kg. azonban szálasan etetendő ezen keverékek nyújtása után. Kétszeri etetés mellett minden alkalommal tehát legalább 4 kg. szálas szénát is kell a fenti összeállításból egy-egy tehének juttatni.

A répát a moslékkal keverve feleletetni azonban nem ajánlatos, mert úgy az erőtakarmányok egymagukban nyújtatnának s azok sem tökéletesen megemésztve nem lennének, sem tápanyagtartalmuk teljesen kihasználva nem lenne.

Sószerűséglet naponta és fejenként 35-40 gr.

J. G.

A gazdálkodás belterjessége Németországban. (Felelet a 411. sz. kérdésre.) Németország a gazdálkodás belterjessége tekintetében általában valamivel magasabb fokon áll, mint Cseh- és Morvaország. A legintenzívebb gazdálkodással Poroszország szász tartományában találkozunk, nevezetesen Magdeburg környékén, továbbá O. m. Frankfurt környékén (Óderbruch) és a Rajna melléken Köln körül.

Kiemelendő azonkívül, hogy Németország nagyobb részében a kis- és középbirtok az uralkodó, amennyiben a 100 ha-on aluli birtokok a gazdasági terület 76%-át foglalják el, a parasztbirtok pedig szintén nagyon belterjesen kezelik, míg Csehországban sok a latifundium.

Czukorgyárral rendelkező egyes cseh- és morvaországi uradalmi birtokok azonban a gazdálkodás intenzitása ma már oly fokra emelkedett, hogy alig állanak Németország legbelterjesebben kezelt uradalmi mögött.

H. A.

A mezőgazdasági orsz. kiállítás Szegeden.

III. főcsoportjának (gyümölcs- és kertészeti kiállítás) ülése.

(1898. november 12.)

Jelen voltak *Bujanovics* Sándor a kiállítás rendező-bizottságának elnöke, *Forster* Géza a rendező-bizottság alelnöke, *Angyal* Dezső, *Ady* Károly, *Bajnóczy* Károly *Igali* Szvetozár, *Mauthner* Ödön, *Molnár* István, *Szegedy* György, *(Kecskemét)*, *Szelényi* Adolf, *Szobonya* Bertalan és *Vadászffy* Jenő biz. tagok, az OMGE. tisztviselőikara részéről *Rubinek* Gyula, *Szilassy* Zoltán és *Jeszzenszky* Pál titkárok és *Buday* Barna titkár, mint előadó.

A bizottság megalakulván, elnökül egyhangulag *Molnár* István orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztost, előadókul pedig a gyümölcsészeti kiállításához *Buday* Barnát, a konyha-kertészeti és diszvirágkiállításához pedig *Igali* Szvetozárt választotta meg.

Buday Barna előadó bejelenté, hogy a kiállítás rendező-bizottsága a konyha- és gyümölcskertészeti bizottságába a következőket kérte fel tagokul: *Angyal* Dezső, *Ady* Károly, *Bajnóczy* Károly, *Barcsay* Károly, dr. *György* István, *Igali* Szvetozár, *Kodolányi* Antal, *Mauthner* Ödön, *Magyar* György, *Rohonezy* Gedeon, *Rónay* László, dr. *Schilberszky* Károly, *Szobonya* Bertalan, gróf *Teleki* Géza, *Ungváry* László, *Vadászffy* Jenő.

Ennek tudomásul vétele után a bizottság a következőkkel egészítette ki magát: *Balogh* István, *Bednár* Károly, *Horváth* Károly, *Mayer* Miklós, *Mamussich* Lázár, *Mühle* és *Niemetz*, *Nagel* Sándor, *Novotni* János, *Ritter* Gusztáv, *Saági* Ferencz, *Szatmáry* Sándor, *Töke* Jenő, *Vass* Elek.

Buday Barna és *Igali* Szvetozár előadók előterjesztik a kiállítás tervezetere nézve javaslatokat, amelyek szerint a kiállítás három részre oszlik: u. m. konyha- és diszkertészeti, a gyümölcskertészeti és faiskolai kiállításra.

A kiállításnak célja a hazai, főként azonban az alföldi kertészeti viszonyok

bemu
törek
vevők
sanakkeret
lyet:
gépek
feldol
melv
kérté
vek.
megk
a föld
szeti
gyüm
kiállit
bizott
sának
leg n
a gyü
közinulma
veszi
adót
kiállit
□-me
terüle
gyak
ezüstkidolgy
Angy
Mauth
nézve
irány
ban i
tésber
nyoktást a
ján a
s azt
IstvánAz OM
Kedves
A mez

Burgon

Tenyés
Ujh

Göndö

Levél
Vege
Kereak
Budap
pon
gros
rok
juhv
szur
juhv

Szerk

Linh
dém
mun
fejles
a Fe
nyoz
bará
kiérdaz E
dök

bemutatása lesz, az egészen azonban az a törekvés kell, hogy végighúzdják, hogy a résztvevők a kiállításból üzleti hasznot is huzhassanak.

A kertészeti és gyümölcsészeti kiállítás keretében a következő csoportok találnak helyet: magvak és növények, művelő eszközök és gépek, friss gyümölcsök, zöltségek, iparilag feldolgozott gyümölcs- és konyhakertészeti termelvények, végül konyha-, dísz- és gyümölcs-kertészeti berendezések tervei, befásítási tervek, üzemtervek stb. Ezenkívül a bizottság megkeresi a rendező-bizottságot, hogy kérje fel a földművelésügyi minisztert, miszerint a kertészeti tanintézetnek megbízást adjon, hogy az a gyümölcskiállítással kapcsolatban egy tanügyi kiállítással vegyen részt. Nagy súlyt fektet a bizottság arra is, hogy a gyümölcsfeldolgozásának módjai a kiállítás kapcsolatában lehetőleg népszerűsítsenek, elhatározza azért, hogy a gyümölcsfeldolgozó gépek kiállítását nemzetközi jellegűvé teszi.

A kiállítással egyidejűleg kertészeti tanulmányi kirándulások rendezését is terveveszi és előzetes tájékoztató megbeszélésre előadót utasítja. A kertészeti és gyümölcsészeti kiállítás számára a rendező-bizottságtól 1000 □-méter szabad tért és 600 □ méter fedett területet fog a bizottság kérni, a kiállítási tárgyak díjazására pedig diszokleveleket, arany, ezüst és bronzérmeket kér.

A díjazásnál érvényesítendő szabályzatok kidolgozására a gyümölcsfélékre vonatkozólag *Angyal Dezső*, a zöltségfélékre nézve *Mauthner Ödönt*, a virág- és díszkertészetre nézve *Szelényi Adolfot* kéri fel a bizottság, irányelv gyanánt megállapítván, hogy elsősorban is azok a termelők részesítendők kitüntetésben, a kik kevés fajban az alföldi viszonyoknak legjobban megfelelő fajtát termelnek.

Miután a bizottság az előadónak utasítást ad, hogy a megállapított irányelvek alapján a kiállítás részletes programját kidolgozzák s azt a bizottsági tagoknak megküldjék, *Molnár István* az ülést berekeszti.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal.
Az OMGE. közleményei.	1663
Kedves kilátások. J. P.	1663
A mezőgazdasági orsz. kiállítás Szegeden.	1668
Növénytermelés.	
Burgonyatermelési kísérletek. J. W.	1664
Allattenyésztés.	
Tenyészállatok megválasztása a köztenyésztésben.	
Ujhelyi Imre.	1665
Gazdasági gépészet.	
Göndör-féle répvágó-gép. Mandevi Elek.	1666
Levelszekrény.	1667
Vegyések.	1669
Kereskedelem, tőzsde.	1670
Budapesti gabonatőzsde. — Szeszüzlet. — A központi vásáreszernak árujegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áraitól. — Állatvásárok: Budapesti szürömarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi szürömarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár.	1671
Szerkesztői üzenetek.	1671

Rendjel-adományozás. Ó felsége a király *Linhart György* magyar-óvári gazdasági akadémiai tanárnak, a „Köztelek” egyik kitűnő munkatársának a mezőgazdasági tudomány fejlesztése terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. A mezőgazdasági tanúgynek minden barátja bizonynyal örömmel veszi ezen méltán kiérdemelt kitüntetés híreit.

Nagy borhamisítás. Megemlékeztünk már az Engel József és fia pécsi bornagykereskedők borhamisítási ügyéről, mely országszerte

nagy port vert. Az eset előzményei közismertek. Az Engel pécsi bornagykereskedő cég ellen borhamisítás miatt feljelentést tettek. Darányi földművelésügyi miniszter valószínűleg nem bizván meg a pécsi hatóság erélyében, a budapesti rendőrkapitányság egy hivatalnokát küldötte le a kellő apparatussal, megbízván azt a feljelentett borkereskedő pinczevizsgálóval. A hivatalos közegek fényes eredményel járnak el küldetésükben, amennyiben 60 bormintát foglalnak le, mely utólagosan egytől-egyig hamisnak találtatott. A vizsgálattal a budapesti VIII-ik kerületi kapitány volt elejétől megbízva, kit azonban váratlanul illetéktelennek találván az ügy vezetésére, áttették az ügyet a IV. kerületi kapitányság elé — mely aztán röviden végzett: Huszonnégy óra alatt beszüntető határozatot hozott oly bonyodalmas ügyben, melyben a VIII. kerületi kapitány heteken keresztül fáradozott. A beszüntető határozat hozatala állítólag azért vált szükségessé, mert az Englek által life-rált s a pesti koresmárosok pinczejében levő hamisított boroknak az Englek pécsi borai-val való azonosságát nem lehetett megállapítani. A kerületi kapitányság ügye nagy feltűnést keltett még a főkapitányságon is. Azonnal bekérítették a vizsgálati iratokat s beküldték a belügyminiszteriumhoz. A miniszter soron kívül intézte el az ügyet; a belvárosi kapitányság határozatát megsemmisítette s az eljárás folytatását elrendelte. Megelégedéssel vettük tudomásul a belügyminiszter közbelépését, mert a kerületi kapitányság gyors beszüntető határozata alkalmas volt annak a benyomásnak a keltésére, hogy az ügy a kellő szabályszerűségek mellőzésével intéztetett el. Anélkül, hogy az Engel cézét gyanúsítás alá vennék, megnyugvással látjuk, hogy az ügy helyes mederbe terelődött, melylyel a borvizsgáló-bizottság már a legközelebb foglalkozni fog. Bármilyen legyen a további vizsgálat eredménye, annyi világosan áll előttünk, hogy a borhamisítással üzőtt visszaélések immár tartathatatlanná tették a helyzetet, s nemcsak a közönség, mely már-már hitét veszítette az iránt, hogy ezek a visszas állapotok szanálhatók, de a borkereskedők érdeke is követeli, hogy a bortörvénynek drákói szigorral érvényesítségessék.

Marharakodó állomás engedélyezése. A földművelésügyi miniszter a m. kir. államvasutak kezelésében levő mátrai h. é. vasut vonalán, Heves vármegye területén fekvő *Erdőtelek* állomást, továbbá a szamosvölgyi vasut vonalán, Besztercze-Naszód vármegye területén fekvő *Borgó-Prund* állomást és a Bicske—székesfehérvár—sárbogárdi h. é. vasut vonalán, Fehér vármegye területén fekvő *Csala, Pátka, Lovas-Berény, Acsa és Felcsuth* állomást a megnevezett vasut megnyitása napjától kezdődőleg marharakodó állomásul engedélyezte.

A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületének igazgató-választmánya minap tartotta hatvani Deutsch Sándor elnökele alatt a nyári szünet utáni első ülését. A napirend értelmében jelentés tétetett a kereskedelmi miniszternek Románia cukoriparára, az önálló vámterületre, az Indiába és Japánba irányuló cukorkivitelünk támogatására vonatkozó leiratáról, mely utóbbi ügy az ipar szempontjából különösen fontos, a mennyiben ezen kivitel képezi egyetlen lehetőségét annak, hogy termelési fölöslegeinket csökkentsük, a mit a kormány felismerve, a kivitel gyors és kielégítő támogatással előmozdította. Az egyesület kénytelen lesz Angliába való cukorkivitelünk előmozdításának ügyét is felkarolni, mert különösen az ezen fogyasztási piacokra érvényes viteldíjak nagysága hátráltatja odairányuló kivitelünk fejlődését. Tárgyalták még az egyesület által a déli vasut szállítási díjainak mérséklése végett megindított eljárás eredményét, a répamagtenyésztés viszonyait, a mely utóbbi tárgyra nézve azt határozta a választmány, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesü-

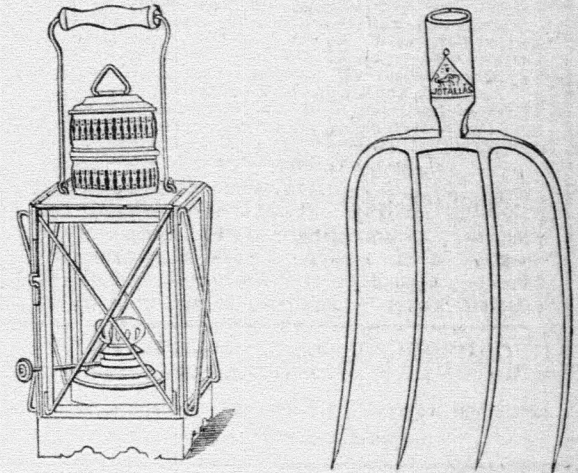
lettel, mely a magyar répatermelésnek a külföldi répamagbehozattal való függetlenítésére törekszik, mindazokat a tapasztalásokat közölni fogja, melyek a cukorgyári gazdaságokban e tekintetben gyűjtettek és ez elérését lehetőleg előmozdítja; különösen pedig megbízott Koppély Géza, hogy ezen ügyet a mezőgazdasági kísérleti ügy vezetőivel tárgyalja. Miután tárgyalták a cukorgyárak párisi kollektív kiállításának ügyét, elhatározták még, hogy az egyesület kebelében szervezett műszaki és gazdasági szakosztály alakuló közgyűlése februárban lesz, a mikor a gyártási idény tulnyomólag már befejeztetett és a cukoripar terén működő szakéronek elég idejük lesz a tanácskozások megtartására.

A Gömör-Kis-Hont vármegyei gazdasági egyesület e hó 19-én Tornallján igazgató-választmányi ülést tart. Tárgyak: Csikólegelő ügyeinek elszámolása. Tagmozgalom. Folyó ügyek. Esetleges indítványok.

ALAPITTATOTTI 1872.

SCHÖTTOLA ERNŐ, BUDAPEST.

Műszaki közp. üzlet: Gyár: VI., **Andrássy-út 2. VI., Révay-u. 16.** Fonciére-palota. (Saját telepen.)
Bátorkodik a t. cz. érdekelteknek „**Hellos**” istálló- és gazdasági viharlámpáját becses figyelembe ajánlani.
Ára teljesen felszerelve árbanként 2.50.

Van szerencsém egytuttal kitűnő minőségű tartós. Csikólegelő **acél trágya- és széna-villáimat**, minden egyes darabot jótállás mellett 3 ággal darabonként **75 krral**, 4 ággal darabonként **90 krral** ajánlani.

Az őszi bekötésre legolcsóbb áron ajánlok legjobb minőségű

marha lánczokat:

4 1/2, 5, 6 1/2, 6, 6 1/2 7 mm. erős sodrony-
finom sodrott dréja 42 43 49 58 69 kr. ből
szabad. bokorszemű " 41 39 42 45 53 "

Legolcsóbb beszerzési forrás minden egyéb mezőgazdasági szükségleti cikkben. — **Árjegyzékek kívánatra nyغن és bérmentve.**

Amerikai mezőgazdaság

Írta:

SZILASSY ZOLTÁN

az O. M. G. E. szerkesztő titkárja.

A 352 oldalas, finom papírra nyomott, 102 képpel díszített munka

bolti ára 4 forint;

O. M. G. E. tagok és a „KÖZTELEK” előfizetői

3 frt 50 kr.

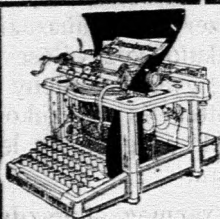
kedvezményes áron rendelhetik meg

a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

„REMINGTON“ IRÓGÉPEK VILÁGHIRŰEK.

VALLÁS-és KÖZOKTATÁSÜGYI
magy. kir. minister

Kivonat a
Hivatalos Közlöny-ből.

„A vallás és közoktatás-
ügyi magy. kir. minister a
Remington írógépet (kapható
Glogowski és Társa budapesti cégénél Erzsébet-tér
16. sz.) az állami és egyáltalában a hazai tanít-
tézetek részére leendő beszerzésre ajánlja.

**Festékpárna mellőzve. — 4-szeres billen-
tű 8-szoros helyett. — Legfinomabb
acélszerkezet. — Közismert nagy tartós-
ság. — Központi vezetékek nélkül. — Tel-
jesen magyar és német billentyűzet. — Min-
den betűnek csak 1 billentyűje. — Leg-
nagyobb sokszorosító képességgel.**

A REMINGTON nagy sikerrel használják.
A magyar bosnyák, horvát, osztrák, francia, angol
oros és az amerikai kormányok. — A magy. kir. bel-
- és földmívelés-, az igazság-, a honvédelmi-, és a vallás- és
közoktatásügyi miniszteriumok. — Fiumei kormányzóság,
Magyar parlament. — Magy. kir. államvasutak igaz-
gatósága, M. kir. államvasutak üzemeltetőségei. — M.
kir. államvasutak gépgyárai. — Magyar általános hitel-
bank. — Ganz és Társa. — Budapest székes főváros, Kir.
tábla Budapest, Győr stb. — Gr. Károlyi Imre urad. igaz-
gatósága, Mágocs. — Magy. Mezőgazdák szövetsége
Bpest. Reé Jenő püspöki urad. bérlő Veszprém. Dr.
Kéler Zoltán, gróf Festetics urad. ügyésze Budapest. —
Győri püspökségi központi iroda Győr. Osztr. m. állam-
társ. urad. igazg. Budapest. Zichy. Nándor
gróf urad. számvetői hivatala Bpest., I. Kristina-u.
22. M. kir. Állami jószágigazgatóság Arad.
Továbbá számtalan pénzintézetnél, gyárban, kereskedő-
nél, iparkamaránál, ügyvédekénél, megyékénél, városoknál,
közjegyzőknél, erdészeknél, iroknál, tanároknál, isko-
láknál, uradalmaiknál stb. stb.

Remington írógépet kívánatra vételkötelezettség
nélkül küldünk saját költ-
ségünkre az ország bármely részébe díjmentes be-
mutatásra és az egyszerű kezelés begyakorlására
bárhova ugyancsak saját költségünkre küldjük ki
tisztviselőinket — Arjegyzék bérmentve és ingyen.

**GLOGOWSKI és Társa BUDAPEST,
Erzsébet-tér 16.**
Remington írógépek és Edison-mimeographok kizárólag
jogosított eladási telepe.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi
cég jelentése.)

Budapest, 1898. november 12.

Az időjárás e hét folyamán változóan borús,
nagyobb száraz és napközben enyhe volt.
Ködök már gyakrabban fordulnak elő. A mezői munká-
latoknak az idő kedvezett és az ösvetéseket állása
mindenütt kielégítő. A vizállás továbbra is csökkenő,
egyelőre azonban a hajózást még nem gátolja. Kül-
földön az időjárás szintén nagyobbára száraz volt.

A külföldi piacokon az üzleti szituáció nem
változott. A forgalom gyengült ugyan, az árak azonban
alig változtak. Amerikában az árfolyamok csak kisebb
váriációknak voltak alávetve. A látható készletek
ugyan ismét gyarapodtak a spekuláció számításain
azonban alul maradtak és habár a kiviteli kereslet
elég jó volt, az árakra ez nem gyakorolt befolyást.
Angliában a fogyasztás éppúgy, mint a spekuláció is,
tartózkodó maradt és minthogy a kínálat is aránylag
gyenge volt, a forgalom szűk korlátokban mozgott. A
francia piacokon az üzlet szintén szűk keretben
maradt és a kereslet gyengült éppúgy, mint Hollandia,
Belgium és a Svájcban, hol a fogyasztás eddigi be-
szerzési folytán tartózkodóbb állapontot foglalt el.
Az összes többi kontinentális piacokon az árak inkább
csökkenő irányt követnek.

Nálunk az irányzat kezdetben kenyérmagvak
iránt szintén lángha volt, később a kereslet azonban
megelénkült és az árak fokozatosan emelkedtek. Ta-
karmányzúzottak szintén kellemes irányzatúak voltak.
Az üzleti hét részleteiről a következőket jelent-
hetjük.

Buza a hét elején igen gyengén volt kínálva. A
malmok tartózkodóak voltak és habár a tulajdonosok
sem siettek árjuk értékesítésével, az irányzat mégis
lefelé törekvő volt. Az időjárás hirtelen fordultával
azonban az irányzat is megváltozott. Az érzékenyen

csökkent hőmérséklet arra int, hogy tél kezdete előtt
állunk és ugrátszük, hogy a malmok is jónak tartják
minél nagyobb készletekre szert tenni mielőtt még a
hajózás, melyet az ismét csökkenő vizállás is fenyeget,
megszűnnek. Ez pedig már nincsen távol. A malmok
tehát élénk vételkedvet tanúsítottak és szívesen vásá-
roltak magasabb árak mellett is mindent a mit megfe-
lelő árban kínáltak. Az árak így fokozatosan ca.
25—30 kerrel emelkedtek és különösen finomabb minő-
ségűek találtak könnyű és gyors elhelyezést. A hét
utolsó napjaiban erősebb külföldi buza kínálat volt érez-
hető, mely azonban előbb csak nehezen, utóbb azon-
ban könnyebben nyert elhelyezést. A határidőpiac az
emelkedő irányzatot csak nehezesen és alig követte.
Készáruban az e heti forgalom 250,000 mm. a hozata-
lokat 199,000 mm. tesszük

Rozs az egész héten át szilárd maradt és jobb
minőségekben néhány krral a mult heti jegyzéseken
felül is ért el; nagyjában a forgalom azonban egyrészt
a gyenge kínálat, másrészt a fogyasztás gyenge vétel-
kedvének hatása alatt, korlátozott maradt. Minőség
szerint budapesti paritásra 8—8 1/2, helyben 8-15
frt-ig fizettek.

Arpa (takarm. és hántolási célokra) nem válto-
zott és minőség szerint 6-15—6-60 frt között kelt el
helyben. Alarendelt minőségek csak nehezen voltak
értékesíthetőek. Külföldi árúbol egy rakomány bolgár
árpa elvámoltan közeli szállításra á 6:30 frt Cassa
kelt el helyben. Állomásokon átvéve jobb árban kor-
látozott forgalom van és az irányzat csendes. Finomabb
minőségekről a tulajdonosok magas árakat követelnek,
melyre a vevők azonban nem reflektálnak.

Zab gyengén van kínálva és elég jó kereslet
mellett, az árak szilárdan tartottak. Az eladott ca.
5000 mm. szín és tisztaság szerint 5.60—6.— frt, prima
árúért 6.10 frt-ig fizettek.

Tengeri (6-áru) helyben 5.45 frton jegyez. Új
tengeri Budapest távoliságában átvéve élénkebben volt
forgalomban, habár az irányzat csökkenő. Novemberre
4.— frt, decemberre 4.05 frt-ot fizettek budapesti pari-
tásra; bánáti állomásokon (Temesvár) novemberre
3.50—5.2 1/2 frt, Beeskereken decemberre 3.60 frt. Tisz-
vidéki állomásokon novemberre (Mezőberény) 4 frt fizettek.

Vetőmagvak: Vöröshere továbbra is szilárd. Új
bánáti vöröshere 45.—49.— frt, felvidéki áru 48.—
55.— frt. Luczernát 50.—55.— forint. Muharmag 5.50—
6.— frt búkköny 5.50—6.— forint. Baltacim 12.—
13.— frt között jegyzünk helyben.

Napi jelentés 1898. november 15.

Készbuza ma jól volt kínálva, a malmok is elég
jó vételkedvet tanúsítottak, az irányzat kedvezőbb a
tegnapinál, de árcsökkenés nem volt. Elkelt mintegy
35 000 mm. változatlan tartott árakon.

Eladott:

Tiszavidéki:	600 mm.	80 kg frt	11 05	3 óra
	400	80	11:05	"
	100	80	11:—	"
	200	80	10:90	"
	100	79	10:99	"
	100	80	10:85	"
	100	79	10:85	"
	200	79	10:90	"
	1900	79	10:95	"
	100	79	10:80 1/2	"
	100	79	10:80	"
	100	78	10:80	"
	300	78	10:87 1/2	"
	100	78	10:80	"
	200	78	10:80	"
	100	77	10:75	"
	100	77	10:60	"
	100	77	10:55	"
	100	77	10:75	"
	100	77	10:55	"
	100	77	10:70	"
	100	79	10:85	"
	150	79	10:67 1/2	"
	100	79	10:65	"
	100	79	10:62 1/2	"
	100	78	10:55	"
	400	78	10:60	"
	100	77	10:77 1/2	"
	500	76	10:42 1/2	"
Fehérmegyei:	200	78	10:82 1/2	"
	650	77	10:75	"
	1200	76	10:67 1/2	"
	500	76	10:55	"
Bácskai:	2800	74	10:42 1/3	"
	2500	74	10:27	"
Ó-Becse:	2000	73	10:15	"
Bécskeréki:	3100	76	10:55	"
F.-Magyar:	2000	76	10:30	"
	400	81	10:95	"
	100	81	10:80	"
	300	79	10:82	"
	200	76	10:40	"
Dunavid.:	1600	76	10:40	"
M.-éjszaki:	200	79	10:45	"
	200	77	10:35	"
Raktár:	1000	77	10:50	"
Román:	1000	76	8:20	"

Rozsban az üzlet változatlan, s budapesti pari-
tással 8-15—8-30 frt-ot ér el, míg helyben ugyanannyit
ért el.

Zab változatlan 5-65—6 frt-ig ér el minőség sze-
rint ab Bpest.

Tengeri valamivel lángha, új tengeri ma ab
Bpest 4 frt-ot ér, míg egyes tiszavidéki állomáson ha-
sonló ár-ot fizetnek. O tengeri helyben 5-40—5-45 ér el.

Árpában a hangulat ellanyhult, az érdeklődés
csak takarmányárura szorítkozik, melyért 6-40—6-75
frt helyben illetve Kőbánya fizetnek, jobb minőségű ár-
pákra nincs vevő.

Egyéb gabonaneműek változatlanok.
Határidők a magasabb amerikai jegyzésekre ná-
lunk is kedvezőbb hangulathoz indulnak, később cse-
kely érdeklődés miatt teljesen ellanyhultak.

Kötetelt.	Déli zárlat.
Buza márcz.	9:71—72
Rozs	8:32—34
Tengeri máj.	4:68—69
Zab márcz.	5:95—97
Káp-repeze aug.-szept.	12:60—70

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő
tudósítása.)

A szeszüzletben e héten az üzletmenet valami-
vel élénkebb és jobb kereslet mellett finomított szesz
budapesti gyáráktól 5-4-25 frt-ig vidéki gyáráktól 5-4-
frt-ig kelt el. Élesztő-szesz ártartó és nagyban adózva
5-4-75—55 frt-ig jegyeztetik.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyers-
szesz e hétnek elején változatlan áron volt kínálva és
több tétel 1.—1.20 frt-ig bécsi jegyzésen alól ab
felső-magyarországi állomás későbbi szállításra el is
el is kelt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.25—
17.50 forint.

Bécsi jegyzés 17.80—18.— frt kontingens nyers-
szeszért.

Prágai jegyzés 53-25—53-50 forint adózott és
17—17.25 frt adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 12.— frt magyar és 11.—11.25
frt cseh kiviteli szeszért 90 százalék.

A kiviteli e hét elején néhány tétel finomított
szeszt vásárolt. Fiumébe 200 q fin. szesz érkezett
Magyarországból.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz
5-4—5-45 frt, élesztőszesz 5-4-75—55— frt, nyers-
szesz adózva 5-3—5-350 frt, nyersszesz adózatlan
(exkontingens) 14—14-50 frt, denaturált szesz 21—
22— frt. Kontingens nyersszesz ————

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül
budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mel-
lett értendők.

Lujza Gőzmalom Részvény-Társaság üzleti tn-
sítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1898. nov. 10.

Buza liszt:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2
Ár frt:	17.50	16.90	16.30	15.60	15.10	14.40	13.20	10.70	8.70

Takarmányliszt	K o r p a
8	F. G.
Ár frt:	6.40 4.10 4.20

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetsége-
tének jelentése 1898. november hó 12-ről.

Üzleti forgalmunkról e hét második felében
ugyanazt jelezhetjük, mint a hét elején. Vadban állandó
nagy felhozatal mellett az árak szilárdak.

Nagyobb szállítmányok érkeztek: fogoly, nyul és
özből, valamint gyümölcsből. Baromfi és borjú is szép
számban érkezett ugyan, annak dacára azonban nem
elégítette ki a keresletet.

Tejtermékekben, de különösen theavajban a fel-
hozatalt jóval fölülmulja e cikk iránti érdeklődés. Tojás,
burgonya (vagon-árú) szilárd árak mellett talánnak
elhelyezést.

Eladásaink a következők:
Vadféle: fácán 1.30—1.50, nyul 1.—1.20, fogoly
60—90, erdei szalonka 90—1.20 darabonként, őz 40—60,
szarvas 30—60, borjú egészben 50—62 kgként. Élőbaromfi
liba hizott 4—6 frt, sovány 1.60—3 frt, pulyka hizott
3.20—4.50, kappan 1.30—1.80, csirke 1.—, tynk 1.20—
1.40 frt páronként.

Gyümölcs: alma I., II. 12—25 kr, III. 3—8 kr,
körte I. 15—20, közönséges 8—12 kr, szőlő 32—45 kr,
dió 22—26 kr kgként.

Tejtermékek: theavaj 1.10—1.25, főzövaj 80—90,
turó 16—18, tejfel 28—30 kr kgként. Tojás eredeti
ládánként (1440 drb) 36—38 frt, thea-tojás 100 drb
2.80—2.90 kr.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelen-
tése. Budapest, 1898. november 14-én.)

Hus. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q frt 50—54,
II. oszt. 48—50, III. oszt. 44—48, eleje I. oszt. 48—50,
II. oszt. 44—48, III. oszt. 41—44, borjúhús hátulja I.
oszt. 65—70, II. oszt. 60—65, eleje I. oszt. 62—68, II.

oszt. 54-
34—38,
eleje 1 d
szalonná
lonna né
hus pórl
—, szá
—, szá
80—90,
—1-20,
szalonna
zsir hord
nyers 1
—190, kü
tisztított
B
csirke 0
0.—, ré
hizott 4
—450
0—0—
—, k
récze hiz
0-90—1-2
félköv. 1
1 db 1-8
1 kg.
ludzsir 1
Ha
—100,
csége 0-
angolna 0
pisztráng
Te
lefőlözött
tehénvaj
0-50—60-
0.—, II.
turó 45—
thali sajt
Lis
13-0—18-0
—11-0. I
2 —, 2
H
raui 24—
magyar 1
nagy 7—
To
II. oszt. 0
100 db.
Z
1-6—4-0,
zeller 100
100 köt. 3
12—16,
fehérrepa
0-50—1-00
1-40, köt
2-20, sárge
drb 1-00—
savanyítar
zöld papr.
zöldborsó
—, ter
paradicsom
1 q 8—18
Gyü
fajkörte 13
vágó 0-0—
—, k
sleges
ősi —
—, s
szőlő 1
héju) 18
gesztenye
nai 100 d
0-00, czitr
szorus 20
egres 1 b
Fü
30—60,
ritott) —
0-45, sejt
közönséges
0-40—0-50
pálinka
H
1898. nov
jelentése
25 árus
friss bust.
kg. hájat.
Vid
Nagy-Kör
darab, Du
drb, Brec
sertéssel.
Fo
tészus 1
64—76, 1

oszt. 54-62. birkahus hátulja I. oszt. 36-40, II. oszt. 34-38, eleje I. oszt. 34-36, II. oszt. 30-34, bárány eleje I db 0-0, hátulja —, sertésbuz magyar szalonnával elsőrendű 1 q 50-52, vidéki 40-45, szalonna nélkül elsőrendű 52-54, vidéki 36-46, sertésbuz pörkölt —, sertésbuz szerb szalonnával —, szalonna nélkül —, sertésbuz füstölt magyar —, idegen (vidéki) —, sonka nyers 1 kg. 80-90, füstölt belf. csonttal 0 80-1 0, csont nélkül 1 10-1 20, sonka füstölt külf. csont nélkül —, szalonna sózott 1 q 56 0-57 0, füstölt 59-60, sertészsír hordóval 58 0-58 5, hordó nélkül 57 0-57 0, kolbász nyers 1 kg. —, füstölt 50-80, szalámi belföldi 18-190, külföldi —, malacz szopés élő 1 db 0 00-0 00, tusított 0 00-0 00.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1 10-1 40, csirke 0 60-1 20, káppan hizott 1 30-1 80, sovány 0-0, réce hizott 1 60-2 50, sovány 1 20-1 60, lud hizott 4 00-6 00, sovány 1 60-3 00, pulyka hizott 3 00-4 50, sovány 2 20-3 20. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0-0, 1 kg. —, csirke 1 db 0 40-0 60, 1 kg. —, káppan hizott 1 db 0-0, 1 kg. —, réce hizott 1 db 1 00-1 50, 1 kg. —, félkővér 1 db 0 90-1 20, lud hizott 1 db 2 20-3 00, 1 kg. 46-0 52, félkőv. 1 db 1 50-2 00, 1 kg. —, pulyka hizott 1 db 1 80-2 00, 1 kg. —, félkővér 1 db 1-1 50, 1 kg. —, ludmáj 1 db 10-0 80, 1 kg. 1 20-1 50, ludzsír 1 kg. 1 0-1 10, idej liba 1 db —.

Hal. Élő. Harcsa 1 kg. frt 0 80-1 00, csuka (80-1 00, ponty (dunai) 0 50-0 60, süllő —, kecsge 0-0 0, mára —, 40-50, czompa 0 50-0 60, angolna 0-0-0, apró kevert 0 16-0 25, lazac —, pisztráng —.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0 08-0 09, lefölözött 0 06-0 07, tejszín 0-0-0, tejföl 0 20-0 30, tehénvaj (tea) 1 kg. 0 95-1 10, I. rendű 0 80-0 85, II. r. 0 50-0 60, olvasztott 0 60-0 60, Margarin I. rendű 0-0, II. rendű 0-0-0, tehénturó 0 10-0 18, juhturó 45-48, liptói 0 48-0 60, juhsajt 0 48-48, emmenthali sajt 1 10-1 10, groji sajt 0 45-0 65.

Liszt és kenyérmű. Fehér kenyér 1 kg. frt 13 0-18 0, barna kenyér 11 0-14 0, rozskenyér 11 0-11 0. Buzalisz 00 sz. 1 q —, 0 —, 1 —, 2 —, 3 —, 4 —, 5 —.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7-9, stoke-raui 24-35, borsó héjas magyar 7 00-15-0, koptatott magyar 13-15, külföldi 17-22, bab fehér apró 7-8, nagy 7-9, szines 7 00-10.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 41 0-43 00 II. oszt. (1440 db.) 37 0-37 50, meszes —, orosz tojás 100 db. —, tea tojás 2 80-2 90, törött tojás 0-0-0.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 1 60-3 50, 1 q 1 6-4 0, Petrezselyem 100 kötés 1 4-4 0, 1 q 2 00-3 50 zeller 100 drb 0 70-1 50, karalábé 0 8-1 50 vöröshagyma 100 köt. 2 00-4 00, 1 q 3-5 50, foghagyma 100 köt. 12-16, 1 q 18-20, vörösrépa 100 drb 0 40-1 00, fehérrépa, fejeskáposzta 1 4-4 00, kelkáposzta 100 drb 0 50-1 00, vörös káposzta 2-6-0, fejesalatta 1 00-1 40, költött saláta 0 0-0 00, burgonya, rózsá 1 q 1 70-2 20, sárga 1 90-2 40, külföldi —, fekete reték 100 drb 1 00-1 80, uborka nagy salátának 100 db —, savanyítani való 100 db 0 0-0 0, savanyított —, zöld papr. 0 50-0 70, tök főző —, zöldbab 0-0 zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. —, fejtett 1 lit. —, tengeri 100 cső 0 0-0 0, karfiol 100 db 2 5-8 5, paradicsom 1 kg. 0-0-0, spárga 0-0-0, tormá 1 q 8-18.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 10-25, köz. alma 3-6, fajkorte 15-26, közönséges körte 8-15, szilva magva-váló 0 0-0 0, vörös —, aszalt 10-15, cseresnye faj —, közönséges 0 —, meggy faj —, közönséges —, ringló —, barack kajszin —, ősz —, dinnye görög nagy 1 db — 0 00, kicsi —, sárga faj 0 0-0 —, 1 kg. közönséges —, szőlő 1 kg. 0 30-0 46, csemege —, dió (faj, papir-héjú) 18-20, közönséges 13 5-16, mogyoró 24-32, gesztenye magyar 7-10, olasz 18-22, narancs messinai 100 db — 0-0 0, pugliai 3 0-5 0, mandarin 0 00-0 00, citrom 1 00-2 00, füge hordós 1 q 18-25, koszorus 20-26, datolya 46-54, mazsolaszőlő 56-70, egres 1 lit. 0 —, eper 1 kg. — kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 20-28, csöves —, (szá-ritott) —, köménymag —, borsókamag —, mák 1 q. frt 25-30, méz csurgatott 0 30-0 45, sejtékben 1 kg. —, szappan szin 20-25, közönséges —, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0 40-0 50, vörös asztali palackban 0 40-0 50, házi pálinka palackban —, ásványvíz palackban —.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1898. nov. 15-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 25 árus 228 db sertést, 2 árus 12 db süldőt, 3000 kg. friss húst, 1000 kg. füstölt húst, 1200 kg. szalonnát, 800 kg. hajat.

Videkről és pedig: Czeglédről 8 árus 84 darab, Nagy-Körösről 9 árus 80 drb, Nagy-Szekely 3 árus 29 darab, Dunavécse 1 árus 4 darab, Madocsa 2 árus 15 drb, Breeska 1 árus 12 drb, Kőbánya 1 árus 4 darab sertéssel.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbuz 1 kg. 54-64, 1 q 4500-4800, süldőhús 1 kg. 64-76, 1 q 5200-5600, füstölt sertésbuz 1 kg. 64-72,

1 q —, szalonna zsirnak 1 kg. 52-58, 1 q 4900-5200, füstölt szalonna 1 kg. 64-72, 1 q —, háj 1 kg. 54-60, 1 q 5200-5600, disznózsír 1 kg. 64-68, 1 q —, kocsonyahús 1 kg. 38-46, 1 kg. 3400-4000, füstölt sonka 1 kg. 76-80, 1 q — krig.

Hideghusvásár az Orczy-uti élelmi piacon. 1898. nov. hó 15-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 45 árus 120 db sertést, 2 árus 10 db süldőt, 3450 kg. friss húst, 450 kg. füstölt húst, 2260 kg. szalonnát, 440 kg. hajat, 100 kg. zsírt, 160 kg. kolbászt, 60 kg. hurkát, 90 kg. füstölt szalonnát, 1130 kg. kocsonyahúst, 100 kg. disznósajtot, 300 kg. (135 db) sonkát, 30 kg. topórtót.

Videkről és pedig: Nagy-Körös 13, Mađocsa 14. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbuz 1 kg. 54-60, 1 q 4600-4800, süldőhús 1 kg. 64-60, 1 q 50 0-52 00, füstölt sertésbuz 1 kg. 60-68, 1 q 5200-6000, szalonna zsirnak 1 kg. 54-60, 1 q 5000-5200, füstölt szalonna 1 kg. 58-60, 1 q —, háj 1 kg. 60-64, 1 q 5800 —, disznózsír 1 kg. 60-64, 1 q —, kocsonyahús 1 kg. 36-46, 1 q 3000-3200, füstölt sonka 1 kg. 60-68, 1 q 5400-5600 krig, kolbász 1 kg. 58-60, Disznósajt 1 kg. 46-50, hurka 1 drb 30-40, topórtó 1 kg. 46-50 krig.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1898. nov. 15. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekből 215 szekér réti széna, 55 szekér muhar, 43 zsupszalma, 15 szekér alomszalma, 0 szekér takarmány (lóhere, luczerna, zabosbikkony, klesz stb.), 1000 zsák szecska. A forgalom lanyha. Árak q-ként a következők: réti széna 180-320, muhar uj 260-310, zsupszalma 150-170, alomszalma 130-150, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmány-szalma —, tengeriszár 400-700, luczerna —, sarju 180-250, szalmaszecska 180-200, széna —, uj —, zabosbikkony 250-300. Összes tocsiszám 353, súly 35300 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. November hó 11-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 401 drb belföldi, — db galicizai, drb tiroli, 10 db növendék élő borju, 28 db élő bárány; 26 drb belföldi, — drb galicizai, — drb tiroli, 94 drb bécsi, — drb növendék borju, — drb öltött bárány, — drb élő kecske.

A borjuvásár hangulata vontatott lefolyású volt. Ára a következők: Élő borjuk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 32-46 frtig, kivételesen — 48 frtig súlyra, növendék borju 18-22 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, — frtig súlyra Öltött borju: belföldi 48-56 frtig, tiroli — frt, galicizai — frtig, növendék borju — frtig dbkint, öltött bárány 0-0-0 frtig, bécsi öltött borju 50-60, kiv. frtig súlyra. Élő bárány 5-6-0 frtig, kivételesen frtig élő kecske — frtig páronkint. Hízlatl őrü —.

Budapesti juhvásár. 1898. november hó 14-én. (A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: Belföldi hízlatl őrü 1250, feljavított juh 779, kisorolt kos —, kiverő juh 139, bárány —, kecske —, boszniai —, szerbiai —, angol keresztetés 60, romániai — durvaszörü — db. Birkavásár élénk lefolyású volt. Ára a következők: Belföldi hízlatl őrü — frtig páronkint, 20-20-5 frtig 100 kiló élősúly szerint, kiv. — frtig, feljavított juhok — 0 — páronkint, 18-19-50 frtig súlyra, kisorolt kosok — — pár., kiv. frtig, kiverő juh 9-0-14-00 páronkint, — —, kiv. frtig súlyra, bárány, kecske —, kiv. — frt pár. anya juh 0-0 — pár., — súly, szerbiai 0-0 —, boszniai 0 00-0 00 frtig páronkint, 100 kiló után — frt.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1898. nov. 13-14. (A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A felhajtás gyenge. A vásár forgalma az igen kedvező időjárás dacára is az átlagosnál is kisebb. A felhajtott állatok minőségileg jó részben kielégítőek voltak ugyan, de a lanyha kereslet folytán az átlag-árak mégis alacsonyak.

Felhajtott összesen 2403 db. Eladott 694 db. Jobb minőségű lovakból hátsó 70 db, eladott 25 db, 180-300 frtért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 100 db, eladott 38 db 200-225 frtért, nehezebb kocsiló (hintós) 15 db, eladott 55 db 100-180 frtért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 300 db, eladott 100 db 90-275 frtért, ponya 10 db, eladott 4 db 25-45 frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) 450 db, eladott 130 db 50-100 frtért, könnyebb félék (parasztló stb.) 600 db, eladott 180 db 28-46 frtért; alarendelt minőségű lovakból 723 db, eladott 162 db 10-20 frtért. Bécsi vágóra vásároltatott 57 db, az állatkert és kutyák részére vásároltatott 10 db, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

Bécsi vágómarhavásár. 1898. nov. 14. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 4838 db. Ebből magyar 3335 db, galicizai 549 db, bukovinai 331, németországi 623 db, hizott 2524 db, legelő 1015 db, fiatal 1249 db, ökor 3784 db, bika 421 db, tehén 525 db, bivaly 108 db.

Szombaton a vesztegvásárra 354 drb volt felhajtva. A felhajtás a múlt hetivel egyenlő volt, a forgalom igen élénk volt, prima ugyszintén a jobbminőségű állatok 100 kgkint 0 50-1-0 frtot nyertek. A középminőségűek ugyan nem érthettek el árjavulást, de itt szintén élénk üzletmenet volt észlelhető, a zárlat egy kissé lanyhult, de azért eladatlannak nem maradt semmi.

Árak: prima magyar 37-40-0 (—) frt, szekunda 33-36 frt, tertia 29-32 frt. Galicizai prima 37-39-0 (—) frt, szekunda 33-36 frt, tertia 30-32 frt. Német prima 39-41-50 (—), szekunda 34-38, tertia 30-33 frt. Konzervökrök. 22-29-0 és s., rosszabb minőségű — frt és s. Bika 24-35-0 frt és s., tehén 19-32 frt és bivaly 18-21-0 frt és s. (Kizárólagosan élősúlyra minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kiténtetett árak ugy értelmezendők, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg-jaért p. o. 40 krt, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások: Magyar hízó ökrök. Eladók:

Ár	Ár
Grubitsch V, Kopháza	32 1/2 — 30 —
Hacker L., Sopron	36 1/2 — 34 1/2 —
Lederer Kálmán, Nagyvárad	40 — 37 —
Löwinger Sal., Nyögér	33 1/2 — 29 —
Moskorits Ad., Nagyvárad	41 — —
Neumann testvérek, Arad	40 — 33 —
Weisz M. & fia, Munkács	35 — —

Erdélyi hízó ökrök. Eladók:

Czell Frigyes és fia, Brassó	39 — 36 —
------------------------------	-----------

Német hízó ökrök. Eladók:

Blau testvérek, Temesvár	41 — 39 —
Frisch Gv., Versecz	39 — 37 —
Hacker Miksa, Sopron	41 — 37 1/2 —
Neumann testvérek, Arad	41 — 38 1/2 —

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztegvásár ezentul szombaton tartassék meg. A vesztegvásárra felhajtandó állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendeltetésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárt megyék közül a következő vármegyék vannak tudóvész miatt zár alá helyezve és csakis ezen vármegyékből nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Arva, Nyitra, Pozsony (Csallóköz határa kivételével), Trencsén és Liptó, továbbá Pozsony sz. kir. város.

Bécsi szarómarhavásár. 1898. nov. 11-én. Felhozott: 3423 borju, 1384 élő sertés, 1482 kizsigereit sertés, 401 kizsigereit juh, 306 bárány.

A forgalom változatlan maradt. Árak kilogrammonkint: kizsigereit borju 44-52 kr., prima 54-58 kr., primissima 60-62 kr., élő borju — kr., prima — kr., primissima — (—) kr., fiatal sertés 26-45 kr., kizsigereit sertés nehéz 48-54 kr., süldő 50-54 kr., kizsigereit juh 29-36 kr., bárány páronkint 5-12 kr.

Bécsi sertésvásár. 1898. nov. 14-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4425 lengyel, 4673 magyar sertés, összesen 9098 drb. A vásár forgalma igen lanyha. Ára kilónként élősúlyban fogyasztási adó nélkül: prima 44-45 50 kr, kivételesen — kr, közepes 37-43 00 kr, könnyű 37-43 kr, süldő 34-43 kr.

Bécsi juhvásár. 1898. nov. hó 3-án. Felhajtás 2166 db juh.

Az árak változatlanok maradtak. Árak: export juh páronként 22-24-0, kivét. —, raczka 10-14-0, selejtes juh páronként 10-15-0 frt

Szerkesztői üzenetek.

K. A. urnak, Alesuth. Eppen lapunk mult évi folyamának 1734. és 1756. lapján hoztunk kimerítő feleleteket arról, hogy gyümölcsfák miképpen óvhatók meg a nyulak kártételeitől. Miltóztassék az ott elmondottakat becesse figyelmére méltatni.

H. E. urnak, Radács. Utoljára a „Köztelek” 1896. évi folyamának 34. lapján hoztunk egy kimerítő közleményt a tormatermelesről, melyre midőn utalni bátor-kodunk, megjegyezzük, hogy a vadtorma termelése kevésbé alkalmas, mint az édes, enyhe ízű kerti, amiért is ilyen tessék beszerezni a debreczeni gazd. tanintézetnél.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Budy Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 3.

Alakult 1894. évi en.

Elnöke: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok: ANDRÁSSY GÉZA gróf., BUJANOVICS SÁNDOR, DESSÉWFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSSY ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf., Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönség általános elismerése szerint egy a tűz- és a jékbiztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bétveggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. Kiszárazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

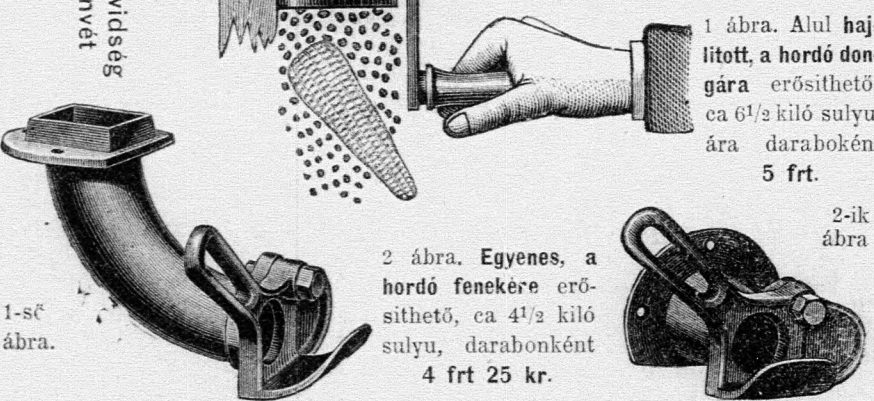
HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban **BUDAPEST, Üllői-ut 25-dik szám.**

Kukorica morzsológép

meglepő munkaképességgel. Új model fogas koronggal, esztergályozott csappal, (tengely) furott csapágygyal, könnyű egyenletes járása sűrűdés nélkül. Legnagyobb átmérője ca. 9 1/2", magassága 10 1/2", súlya kb. 6 1/2 kgr., ládával együtt kb. 8 1/2 kgr. Ára darabonként csomagolással együtt Bécsben 3 frt 30 kr. Ezen gép oly tökéletes és kielégítően dolgozik mint akár-melyik nagy gép; az alkalmazott munkaerőhöz képest óránként 2 — 2 1/2 hektoliter szemet szolgáltat, még gyermekek is kezelhetik. Vastag és vékony, friss, vagy száraz tengerit egyformán morzsol.

Számtalanszor megdicsérve és több ezer darab bel- és külföldön használatban.

Széküldés rövidség kedvéért utánvét mellett.

Trágyalé osztó egyszerű és praktikus szerkezettel, átmérője 65 m/m. — Javításnak nincs kitéve.

1 ábra. Alul hajlítot, a hordó dongára erősíthető, ca 6 1/2 kiló súlyu, ára darabonként 5 frt.

2 ábra. Egyenes, a hordó fenekére erősíthető, ca 4 1/2 kiló súlyu, darabonként 4 frt 25 kr.

ALEXANDER BALINTH, Bécs, 3/3 Salesianergasse 8/I.

Megjelent

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

RUBINEK GYULA és SZILÁSSY ZOLTÁN az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai.

A zsebnaptár ára az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt **1 forint 60 kr.**

Bolti ára **2 forint.**

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Lóhere- és luczernamag termelők

felkéretnek, hogy termékeiket értékesítés céljából mintázák meg a

„Sárosvármegyei Gazdák Fogy. és Ért. Szövetkezet“

Igazgatóságánál **EPERJES.**

Csakis termelők ajánlatai vétetnek figyelembe.

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek).

Áraki:

nagyban wagon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasuti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

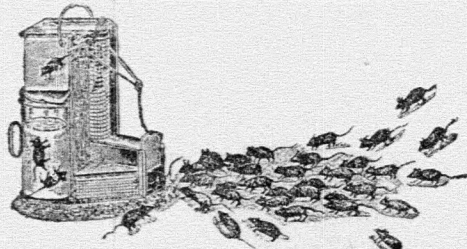
Önműködő egér- és patkányfogók

BENDER SZABADALMA

a férgemet jótállás mellett néhány nap alatt teljesen kipisztítja. Több ezer elismerés a hadsereg és a tengeri hatóságok, iparosok, gazdák, gazdák, malmok stb. részéről.

Egérfogó darabja 1 frt 80 kr. — Patkányfogó darabja 13 frt.

EGYSZERI KIADÁS! **KARL BENDER I., WIEN, IV./F.** ÖRÖKÖS OLTALOM!

Hirdetése

C

Az állatkoz... hirdeté... tul cs... telev... zölni... vegyük... élesek

A tiszt... nem fog

BETŐ

szakisko... resok... Ágriban... már 189... önállóan... állás 189... április 1... előnybe... igényeik... Bács-Al

Öm

Sándor... dorogi... január... segéd... Pály... gazdaság... több tag... vezette... évi gyál... szó-, mi... gyar és n... munkát... ságuk va... Evi 1... és teljes... szoba, fu... A se... szerd má... mány n... küldetn... nyek, fo... az „Urad... ség“ cizá... namegye

K

egy föld... s több... gazda. Az... ban töké... kell, hogy... január 1... módványo... latokkal... gok inté... csénybe

Vasv

belterjes... elméleti... képzett... lattenyész... vagy nő... vagy 188... alkalmaz... bizonyítv... szentmár... bolisó tit... Réprelak

S

alkalmaz... teigazdas... uradalom... jártassá... nyitvány... lyanodvá... séghez G

Igazga

ala royáls... hoz a főv... fizetés... uri mód... Hét ezer... dek sz... Mihályk... templom... ajtó 8. Bu

ALLAS

vagy teh... állást ker... kopinttal... főrfi, kine... nyai van... hivatalban

Sz

gépész... mazást ké... ványok s... F. L. jelg... kiadóhiva

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Cím közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. helyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetései vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly level kre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Az állások betöltésére vonatkozó úgy nagy, mint kis-hirdetéseket lapunkban ezennel csakis a czim kitételével fogjuk közölni, hogy ezáltal elejét vegyűk az esetleges visszaéléseknek és a költséges levelezésnek.

A kiadóhivatal.
A belfürge di
tisztai állásra több ajánlatok nem fogadtatnak el. 6738

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.
Szőlőszeti
szakiskolát végzett gazdák keresek, ki a gazdaság többi ágában is teljesen jártas és már több éven gazdaságban önállóan volt alkalmazva. Az állás 1899. márcz. 1. legkésőbb április 1. töltendő be. Izraelita előnyben részesül. Ajánlatok igényekkel Rosenberg Adolf Bács-Almás czimben intézendők. 6720

Pályázat.
Ömlőtűs Gr. Széchenyi Sándor ur tolmácmegyei nagydorogi uradalmában jövő év január 15-re egy gazdasági segéd-tiszt állás betöltendő. Pályázhatnak oly nőtlen, gazdasági akadémiát, vagy felsőbb tanintézetet jó sikerrel végzett egyének, kiknek pár évi gyakorlatuk van és úgy szó, mint írásban bírják a magyar és német nyelvet, az irdalmunkatokban pedig jártasságuk van.

Evi fizetésük vagy 240 frt és teljes ellátás, avagy 500 frt, szoba, fűtés és világítás. A sajtóközleg irt és, egyszerű másolatokkal - melyek némány másolatok vissza nem küldenek - felszerelt kérvények, folyó év december 15-ig az Uradalmi Jóságfelügyelőség-czímre Nagy-Dorogra Tolmácmegye küldendők. 6701

Keresetetik
egy földmives iskolát végzett s több évi gyakorlatlal bíró gazda, az illető a tejgazdaságban tökéletes jártassággal kell, hogy bírjon. Az állás 1899. január 1-én betöltendő. Folyamodványok bizonyítvány másolatokkal Strauss-féle gazdaságok Intézéséhez Nagy-Székcsénybe küldendők. 6714

Vasvármegyében,
belterjes gazdaság kezelésére, elméletileg és gyakorlatilag képzet, a szőlőtermelés és állattenyésztéshez is értő, nős vagy nőtlen ispán, azonnal vagy 1899. évi január 1-én alkalmazást nyerhet. Ajánlatok bizonyítványokkal felszerelve, szentmártoni Radó Kálmán val. belső titkos tanácsos urhoz, Répcelakra, küldendők. 6730

Segéd-tiszt
alkalmazást nyer szeszgyár, tejgazdasággal bíró nagyobb uradalomban, számvitelben jártasság megkívánatik. Bizonyítvány másolatlall ellátott folyamodványok uradalmi Intézéséhez Gátára, küldendők. 6726

Igazgató kerestetik
ala royáliszerű nagy vállalat-hoz a fővárosba, havi 120 frt fizetés és salát szemlyének uri módon való ellátása mellett. Hét ezer forint készpénz óvadék szükséges. Bővebbet Mihálik János, VIII. ker., Nagytemplom-utca 20. szám, I. em. ajtó 8. Budapest. 6734

ALLAST KERESŐK.
Gazdai
vagy tehenszeti, felügyelői állást keres e téren hosszú gyakorlatlall bíró nős középkorú férfi, kinek kiténő bizonyítványai vannak. Czim a kiadóhivatalban. 6739

Szakképzett
gépész uradalomban alkalmazást keres. Kiténő bizonyítványok s ajánlatok. A. ánlatok F. L. jelleg alatt keretnek a kiadóhivatalba. 6712

Gazdatiszt,
elméleti és gyakorlati képzettséggel, ki nagyobb grófi birtokot több éven át teljes sikerrel kezelte, a gazdaság minden ágában, nem kevésbé a marhatenyésztésben, hizlalásban tapasztalt, kiténő bizonyítványokkal rendelkezik, állandó állást keres, ha mindjárt azonnali belépésre is. Ajánlatok „Ny. M.” jel alatt Sikray hrdetési irodájába Budapest, Váci-körút 33. sz. intézendők, hol bővebb fevilágosítás is adatik. 6708

Gazdasági
gépész 22évi alapos gyakorlatlall ajánlkozik nagyobb gazdaság gézmalom vagy szeszgyárba. Czim a kiadóhivatalban. 6704

Kiténő
műkertész, ki a kertészetnek minden ágában jártas, ugy a francia szőlő ültetést, gyümölcsfa tenyésztést, melegágyi és szabadban zöldség tenyésztést, üvegházi növények, parkirozást értl 36 éves, nős, egy gyermekes, több nyelvet beszél, jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Czim e lapok kiadóhivatalában. 6554

26 éves,
róm. katollikus, nős, gyermektelen fiatal ember, ajánlkozik gazdának, ki a gazdaságnak minden ágában jártas. Czim: Bursch Ferencz, Budapest, X. kerület, Kőbánya, Halom-utca 28. sz. ajtó 3. szám. 6732/a

Béres
gazdai, vagy schweitzerosi állást keres hason minőségben működött, nős, kis családi férfi szerény igények mellett. Czim a kiadóhivatalban. 6731

Gazdasági
számtartó, 20 éves, ki a kettős gazd. könyvvitelben, valamint a magyar és német nyelvben levelezésben teljesen jártas, ugysint a külső gazdaságban is gyakorlott, január 1-ére helyét változtatni kívánna. Tudakozódhatni „G. F. U.” jegy alatt e lapok kiadóhivatalánál. 6737

Nős
keresztény férfi, ki grófi és más nagy uradalom mint magtáros, ugysint a külgazdaságban is hosszabb ideig szolgált, magtárosi, vagy gazdai, vagy ehhez hasonló állást keres. Az állást azonnal elfogalhatja. Czim a kiadóhivatalban. 6696

Földmives
iskolát jó sikerrel végzett 27 éves nőtlen egyén, ki a gazdaság minden ágában az állattenyésztés hizlálás és tejkezelésben jártassággal bír, segéd-tiszt, vagy gazdai állást keres azonnal, vagy későbbre esetleg utóbbra. Czim a kiadóhivatalban. 6716

Földmives
iskolát végzett róm. kath. nős gyermektelen egyén több évi gyakorlatlall, mint ispán működik 1899. év január 1-ére szerény igények mellett állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 6717

Műkertész.
ki a kertészetnek minden ágában jártas ugy a szőlőszetben is: jóravaló józan 50 éves ember, nős, gyermeki nincsenek, magyarul beszél, jó bizonyítványokkal rendelkezik több nagy uraságoktól kiálltva, állást keres január elsőjére. Czim a kiadóhivatalban. 6718

Nős
gazdatisztai állást keres, január elsőjén való belépésre, egy 27 éves keresztény még nőtlen fiatal ember, jelenleg mint ispán van alkalmazva felmódatlan állásban. A gazdaság minden ágában ugy elméletileg, mint gyakorlatilag k-pzett beszél magyarul és németül. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 6723

Gyakornoki
állást keres, 26 éves, róm. kath. fiatal ember, ki a gazdaságban nemileg jártas. Czim a kiadóhivatalban. 6732

Gépész-kovács
állást keres január, esetleg április elsőjére, ki ugy a cséplő, mint az összes gazdasági gépek javításán, kezelésén kívül a hó vasalást is tökéletesen érti, 13 évről szóló jó bizonyítványai vannak. Czim a kiadóhivatalban. 6740

Ispáni
állást keres nagyobb gazdaságban, gazdasági intézetet végzett, 5 évi gyakorlatlall bíró, bel- és külgazdaságban, állattenyésztésben, hizlalásban, dohánytermelésben, egyszerű és kettős könyvvitelben jártas, katonai kötelezettségének eleget tett, 23 éves, izr. val. fiatal ember. Beszél magyarul, németül és románul. Czim a kiadóhivatalban. 6724

Magyar-Óvári
gazd. akadémiát és felsőbb szőlő- és borgazdasági tanulmányot jó sikerrel végzett, három évi gazdasági gyakorlatlall bíró fiatal ember, - bírja a magyar, német, román és németül a tót nyelvet, - segéd-tisztai állást keres. Ajánlatok „C. G. Orsova” keretnek. 6735

ALLATOK.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2 (3) éves

növendék ökor és üsző borjakat megvételre ajánlanak **KLEIN ÉS SPITZER** Kis-Cselló kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

Bonyhávidéki
jellegű vörös tarka üszők és borjas tehének vételére felajánlom a közvetítést az igen tisztelt uradalmoknak Kohn Mór Döbrökör, Tolna m. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak. 6700

15 darab
orsz. törskönyvezett telivér simmenthali, tenyésztésre alkalmas **tenyész bika,** melyeknek színe túnyomó vöröstarka, 6706

eladó,
oly tehenszétből a mely a milleniumi nagy éremmel lett kitüntetve. Hol megmondja a kiadóhivatal.

VEGYESEK.
Lóheredörzsölő-gép.
Egy teljesen jó karban levő, csak egy idény alatt használt Lóherer és Schrantz féle 4' lóheredörzsölő gép jutányos áron eladó. Megkeresések Gedeon tanácsára posta Román-Szt. Mihály, Hf. Bécsy Gedeon földbirtokoshoz intézendők. 6710

A macsi
uradalomban 1000 q. prima erdei magyar-kincs-burgonya 2 frt 180, helyt állomás „Macsi” eladó. Czim Uradalmi Intézéség Macs per Debreczen. 6729

Uradalom
7000 hold körül, erdőmentes vételre kerestetik. Ajánlatok „Uradalom” alatt Landw. Weltblatt Wien, Praterstrasse 37. szám czimzendők. 6725

Tölgyfából
gazdasági hengereket, kerítés-szobrokat, kerék külöket, garádiosfákat, hidpadlókat, továbbá kész szekereteket vasalva vagy vasalatlan, kerékaltapokat cserfából és bükkfából stb. készít Havas Lajos, Diós Jenő, Nőgrádmegye. 6728

Két
pár kőre járó darató malom eladó. Bőrgazdaság Fortia, u. p. Csákvár. 6736

Őszi és tavaszi szállításra ajánlok, tavak és folyók benépesítésére, gyorsnövésű, cseh fajú egy és két éves pontyot és ivarérett anyahalat, továbbá tenyészüllöt, esukát, ezompot és rákot.
Corchus Béla haltenyésztő BUDAPEST, IV., Molnár-utca 17.

MEGJELENT
az O. M. G. E. kiadásban a **Suschka Richrád** (magyaróvári gazd. akadémia intézője)

Egyszerű gazdasági számvitele
az O. M. G. E. l tal 1000 frt pályadíjjal koszoruzott pályamű.

Bolti ára csinos vászonkötésben 3 frt.

Az O. M. G. E. tagjainak, illetve a „Köztelek” előfizetőinek csomagolás és portómentes megküldésel **2 frt 30 kr.**

Megrendelések a „Köztelek” kiadóhivatalába, BUDAPEST, IX. ker., Űhői-út 25. szám alá intézendők.

Lóhere-magot
bármely nagy mennyiségben a legmagasabb áron vásárol és miniatív ajánlatokat kér **FISCHER J.** heremagkivitelé üzlete Budapest, Nagyköröna-u. 18.

Eladó
takarmányrépa ca 4-5000 mm. részben Mauthner-féle olajbogyó, részben Ekerdorfi, továbbá ca 200 mm. burgonya legnagyobb része magyar kincs. Luczenbacher Jenő Vác (Mária udvar). 6698

A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlalók használatára.

Irta: **K. Ruffy Pál** uradalmi főtitst. Ára portómentes küldéssel **1 frt 10 kr.**

Magy. kir. államasutak. 149427/93 CIV. sz. **Hirdetmény.**
Különösen mérsékelt áru közvetlen jegyek életbe léptetése Fiume, Károlyváros és Zágráb, valamint Bécs között Budapestén át.

A magy. kir. államasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Fiume, Károlyváros és Zagrabból Bécsbe, valamint viszont Budapestén át szóló igen mérsékelt áru I. és II. oszt. gyorsvonatu és III. oszt. személyvonatu közvetlen jegyek adatnak ki, a következő áron, u. m. I. oszt. részére 18 frt. 35 kr. II. oszt. részére 12 frt. 20 kr. I. és II. oszt. részére 5 frt. 90 kr. Ezen menetjegyek 8 napig érvényesek. **Az igazgatóság.**

Lóhere- és luczerna-mag 6413 legjobban értékesíthető

HALDEK magkereskedésében Budapest, Károly-körút 9.

A soros vetés
és a sorbavetőgépek kezelése.

Irta: **Szalay János,** Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei gazd., egyesület titkára. Ára portómentes küldéssel 35 kr.

Szálás takarmány adagolására páratlanok a

egy próbapostacsomag 100 drb közönséges portiókötél 1-90. 100 db „Milleniumi” 3- utánvét mellett mindenhová bérmentre küldetik.

mesterséges borok készítésének

forgalomba hozatalának tilalmáról szóló **Törvény.**

Magyarzó jegyzetekkel ellátta: **Dr. LONYAY FERENCZ.**

Ára 80 kr. Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, Űllői-út 25.

mezőgazdaságról és mezőrendőrségről

szóló 1894. évi XII. törvények, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarzóakkal ellátva, egy füzetben. Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év köti időre lésszépben. Bírósok felmondhat bármikor pénzüstet nem mondhat fel. Csokély kamattal tölke is törlesztetik. Lebonnyoltás 14 nap alatt. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. **Semmi előleges költség.** Minden feltéligosítás díjlan. Beküldendő csakis a teleklényei kivonat, kataszteriv. Czim: **Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,** Budapest, Váci-körút 39. Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van

Gőzmívelés.
Nagyobb területek szántását gőzekével
 bajlandó vagyok elvállalni; épégy
 mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
 Érdeklődők kéretnek, hogy alanti czimemhez forduljanak.
 gőzsántási vállalkozó
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

Pályázat
 a „Barcsi sertéshizláló részvény-társaság“-nál üresedésbe jött
üzletigazgatói állásra.
 Pályázni kívánók szakértelmüket igazoló okmányokkal felszerelt és fizetési igényeiket is kifejező ajánlatukat folyó évi december 10-ig tartoznak alulirt igazgatóságához betervezni.
Barcstelep, 1898. november 10-én.
 Barcsi sertéshizláló részvény-társaság igazgatósága.

Bérbeadás.
 Termékeny, sik vidéken, Budapesttől 2¼ órányira, egy nagy czukorgyár közelében fekvő, körülbelül 2000 magyar hold kiterjedésű birtok, répa- és dohánytermeléssel, tejgazdasággal szép kastélyval és megfelelő gazdasági épületekkel 1899. október 1-től kezdve 10-12 évre bérbeadandó. A birtokból mintegy 1500 hold szántóföld, a többi rét és legelő. Közlebbi felvilágosításokat nyújt
 Dr. BASCH GYULA ügyvédi irodája, Budapest, V., József-tér 8.

Eladó gyök. szőlőajtóvívok
 Bajor József Állami felügyelet alatt álló szőlőtelepéről Rác-almáson.
 Jégverésmentes I. oszt. szőlőajtóvívok Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyokon a következő fajokban:
 Chasselas blanc croquant, Chasselas rouge, Ezeréves Magyarország Emléke, Ezerjé, Furmint, Kadarka, Kövidinka, Mézesfőhár, Muscat Alexandrine, Nagyburgundi, Olasz rizling, Passatutti, Szlankamonka. 6443
 Ara a fajok minősége szerint 140-180 frt ezrenként. Tessék árjegyzéket kérni!

Lapunk bekötési táblája
 1 frt 36 krért (portómentesen) kapható kiadóhivatalunkban.

A szegedi
 I. mezőgazdasági orsz. kiállítás
katalogusa
 részére **hirdetések felvételnek**
 a „KÖZTELEK“ kiadóhivatalában
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, (Köztelek).

„Hazai pokróczok“
 a n. é. gazdaközönség figyelmébe ajánlva!
 Czéglünk a legnagyobb uradalmak és áll. intézmények (ménételep) állandó szállítója! Nagyobb szükségletnél eredeti nagyságu mintákkal szolgálunk; a székesfőváros legnagyobb pokrócz telepe, gyári árak:
 I drb. közönséges strapa pokrócz, barna alap, 2 oldalcsikkal, 110/190 cm. 1.35; 120/180 cm. 1.90; 145/190 cm. 2.60.
 I drb. koczkázott pokrócz (erős minőségű) 120/190 cm. 2.25; 140/170 cm. 3.20; 160/190 cm. 4.30
 I drb. sima szürke vagy koczkázott gypaju pokrócz, 120/160 cm. 2.60; 140/175 cm. 3.80; 190/190 cm. 4.95
 I drb. uradalmi pokrócz, sima szürke alap, 2 kék oldalcsikkal, 140/200 cm. 4.20; 160/210 cm. 5.20; 180/225 cm. 6.90
 I drb. ménetelepi pokrócz, szürke vagy barna alap, körskörül bordűrrel, 140/190 cm. 4.60; 160/205 cm. 5.90
 I drb. duplavastagságu „orosz pokrócz“ szürke alap, 2 kék, fekete vagy színes oldalcsikkal, 140/195 cm. 6.50; 160/200 cm. 8.40
 I drb. erdőlyi hosszuszorú pokrócz, szürke, fekete, kék, zöld vagy bordó színben, 130/180 cm. 6.80; 150/180 cm. 8.80; 160/190 cm. 9.60; 170/210 cm. 13.40; 180/230 15.50.
 Angol nemez (filz) szobapadló bevonására (bordeaux és zöld színben), 138 cm. széles, méterje 2.95
 Szoba-pokróczok, méterje apró vagy nagyobb koczkákkal, 120 cm. széles 1.45, 1.40 cm. 1.55, 1.60 cm. 2.45, 180 cm. 3.20, 200 cm. 3.85
 Léghezari elleni pokróczok, drbja 1.60 főtől 15.- frtig.
 Iróasztal alá való erd. pokrócz, 55/95 cm., drbja 2.45
 Szétküldés kétszer naponta utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett. Nem tetsző áru kicseréltetik, esetleg a pénz visszaadatik.
30 forintot felüli rendeléseket bérmentve küldünk.
 Levél- vagy sürgönyczim:
„SZÖNYEGHÁZ“ BUDAPEST.

Vöröstarka tinó és üsző
 legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizlalni való ökrök eladására és későbbi szerződésre 6702
legolcsóbb árért vállalkoznak WEILLER és EISNER Kis-Czelli kereskedők.

Eladó szőlővessző.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 „istvántelki immunis“ homoktalaju szőlőjéből a következő európai és amerikai szőlővesszők eladók.

1. Gyökeres európai vesszők.		Chasselas blanc ... 15,000 ezre 12 frt	
Olasz Rizling ... 18,000 ezre 16 frt	Nagy Burgundi ... 5,000 " 16 "	Chas. blanc croquant ... 1,000 " 12 "	Tramini piros ... 4,000 " 8 "
Mézes fehér ... 5,000 " 16 "	Madelaïne angevine ... 2,000 " 16 "	Piros Bakar ... 2,000 " 8 "	Szent-Lőrincz ... 2,000 " 8 "
Chasselas blanc ... 1,000 " 16 "	Chas. bl. croquant ... 500 " 16 "	Nemes Kadarka ... 500 " 8 "	
Chasselas rouge ... 2,000 " 16 "	Tramini piros ... 3,000 " 16 "		
Piros Bakar ... 1,500 " 16 "			
2. Sima európai vesszők.		3. Gyökeres amerikai vesszők.	
Olasz Rizling ... 25,000 ezre 8 frt	Nagy Burgundi ... 8,000 " 8 "	Jaquez ... 2,000 darab 10 "	
Mézes fehér ... 4,000 " 8 "	Madelaïne angevine ... 3,000 " 8 "		
4. Sima amerikai vesszők.			
Herbemont ... 1,000 darab 6 frt	Jaquez ... 6,000 " 6 "		
Riparia Sauvage ... 5,000 " 5 "			

Megrendelések az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójához
Budapest „Köztelek“ intézendők.
 Az elszállítás őszszel vagy tavasszal történik a megrendelés sorrendjében. A megrendelésnél a vesszők felé ára előre beküldendő, hátralévő rész utánvétellel szedetik be. Csomagozásért és vasutra szállításért ezrenként 1 frt számítatik.
Igazgató.

Az ország
 Egész év
 AZ OM
 Ül
 1898. no

a Gazdas
 ségének f
 hétfőn d
 nagyterm

1. E
 2. J
 választás
 3. S
 felvétele
 4. J
 működés
 5.
 mutalás
 6.
 állapítás
 7.
 megállap

U
 Mo